

JAV Lietuvių Bendruomenė remia Piliečių Santalką

Sutartį pasirašė JAV LB Krašto valdybos pirmininkas Vytautas Maciūnas (k.) ir Santalkos fondo valdybos narys generolas Jonas Kronkaitis.

LR ambasados Otavoje nuotr.

Washington, DC, spalio 7 d. (LR ambasados Otavoje info) – JAV Lietuvių Bendruomenė pasirašė paramos sutartį su Santalkos fondu, kurio tikslas yra remti Piliečių Santalkos veiklą ir skatinti pilietiškumą

Lietuvoje. Sutartį spalio 3 d. Washington pasirašė JAV LB Krašto valdybos pirmininkas Vytautas Maciūnas ir Santalkos fondo valdybos narys generolas Jonas Kronkaitis.

Paramos sutarties pasirašymo

proga V. Maciūnas pareiškė, kad „JAV LB labai vertina Piliečių Santalkos veiklą, kuri siekia stiprinti piliečių orumą saugančios Lietuvos valstybės pamatus ir užtikrinti valdžios pilietinę priežiūrą. Todėl JAV LB Taryba savo rugsėjo mėnesio 26–28 d. Bostone įvykusioje sesijoje parėmė šios sutarties sudarymą. Tauta yra Lietuvos valstybės pagrindas, o brandūs piliečiai yra sėkmingos demokratijos būtinybė. JAV LB mielai tarpininkaus priimdama aukas iš JAV lietuvių, norinčių paremti Piliečių Santalkos veiklą Lietuvoje ir pilietinius projektus, tokius kaip ‘Rinkis rimtai’”.

Vykdydami „Rinkis rimtai” projektą, Santalkos savanoriai šį rudenį organizavo viešus kandidatų į Lietuvos Respublikos Seimą debatus. Rugsėjo ir spalio mėn. surengti 36 debatai Lietuvos miestuose ir miesteliuose.

Nukelta į 6 psl.

Čilėje mirė garsus Lietuvos išeivis

Vilnius, spalio 7 d. (BNS) – Čilėje, Santiago, spalio 5 d. mirė garsus Lietuvos išeivijos veikėjas, profesorius Julius Kakarieka Silius.

J. Kakariekos Siliaus mokslinė veikla yra plačiai žinoma Čilėje ir kaimyninėse šalyse – jis dėstė įvairiose aukštosiose mokyklose Čilėje ir Argentinoje, buvo Čilės University of Concepcion Istorijos ir geografijos instituto direktoriumi.

Už nenuilstamą dėstytojo darbą, vaisingus ir plačius mokslinius tyrimėjimus viduramžių istorijos srityje 2006 m. Santiago Gabriela Mistral University Lietuvos piliečiui J. Kakariekai Siliui suteikė Garbės daktaro vardą. Šio universiteto Istorijos teorijos ir filosofijos ir Politinės minties istorijos katedrose J. Kakarieka Silius dirbo 16 metų.

Profesorius J. Kakarieka Silius buvo ilgametis 1994 m. įsteigto Lietuvos garbės konsulo Maxim Pacheco Gomez vadovaujamo konsulato Čilėje pagalbininkas.

J. Kakarieka Silius gimė 1922 m. Lietuvoje, studijavo Vilniaus universiteto Istorijos ir filosofijos fakultete, profesinę veiklą pradėjo jau emigravęs į Vokietiją. Vėliau gavo stipendiją studijuoti Čilėje – šalyje, su kuria susiejo savo asmeninę ir profesinę ateitį.

Profesorius J. Kakarieka Silius spalio 6 d. palaidotas Santiago kapinėse.

Steigiamas Antrojo pasaulinio karo muziejus

Vilnius, spalio 7 d. (BNS) – Gdanskio Vesterplatės rajone, kur 1939 m. rugsėjo 1 d. besiveržiančios nacių pajėgos užpuolė miesto gynėjus ir pradėjo Antrąjį pasaulinį karą, numatoma įkurti karo muziejų.

Muziejuje bus kaupiami ne tik hitlerininkų, bet ir komunistinio režimo padarytų nusikaltimų dokumentai.

Torunės Mikalojaus Koperniko universiteto profesorius Pawel Machewicz, kuriam pavesta parengti muziejaus kūrimo programą, sako, jog savo tautos istoriją pasauliui bus galima pateikti tik tuo atveju, jeigu ji bus papasakota kaip visuotinės istorijos dalis.

Tokio muziejaus sumanymas gimė pernai gruodį per Vokietijos kanc-

lerės Angela Merkel susitikimą Lenkijoje su šios šalies premjeru Donald Tusk.

Vesterplateje – nedideliame pusiasalyje prie Gdanskio uosto vartų – kelių šimtų lenkų karių įgula 7 dienas didvyriškai priešinosi juos užpuolusiems vokiečių jūrų pėstininkams. Vesterplatės gynėjai sutiko pasiduoti naciams tik pristigę šaudmenų.

Šiame numeryje:

- Skautybės kelias. Akademinio skautų sąjūdžio Studijų dienos (p. 2, 9)
- PLB ragina balsuoti (p. 3)
- Lietuvos rinkimai–2008. Lietuvos valstiečių liaudininkų kandidatas V. Navickas (p. 4, 8)
- Pakalbėkime su Mokytoja (p. 5, 8)
- Baltoji knyga (43) (p. 9)
- Šviečiamės ir džiaugiamės „Seklyčios” popietėse (p. 10)

Valiutų santykis

1 USD — 2.54 LT
1 EUR — 3.45 LT

Streikavo aukštųjų mokyklų dėstytojai

Įvairių mokslinių laipsnių dėstytojų atlyginimai svyruoja nuo 1,300 iki 2,800 litų. **Piotro Romančiko (ELTA) nuotr.**

Vilnius, spalio 7 d. (ELTA) – Pirma kartą šalies istorijoje streikavo šalies aukštųjų mokyklų dėstytojai ir darbuotojai. Jie pasmerkė dabartinę švietimo sistemą ir reikalavo spręsti besitęsiančias švietimo ir aukštojo mokslo finansavimo problemas.

Antradienį 11 universitetų ir 3 kolegijose porą valandų įprastų pasikaitų nebuvo. Aukštosiose mokyklose vyko streikas, kurio metu reikalauta nuo kitų metų 20 proc. padidinti uni-

versitetų darbuotojų darbo užmokestį ir įtraukti šią darbuotojų grupę į ilgalaikę universitetų darbuotojų atlyginimų kėlimo programą. Dėstytojai taip pat prašė mažinti pedagoginio darbo krūvį iki vidutinio Europos Sąjungoje – 400 val. per mokslo metus, atskirai skirti laiko pasiruošti pasikaitoms, pratyboms ir moksliniam tiriamajam darbui atlikti, numatyti papildomas lėšas dėstytojams už naujų studijų programų ruošimą.

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 10-07-08

DRAUGAS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė Aušra Jasaitytė-Petry
8830 Magnolia Court
Orland Park, IL 60462

El. paštas: ausra67@sbcglobal.net

AKADEMINIO SKAUTŲ SĄJŪDŽIO STUDIJŲ DIENOS

FIL. ANTANAS PAUŽUOLIS

Akademinių skautų sąjūdžio Čikagos skyriaus valdyba, pirmininkė fil. Jolanda Kerelienė su fil. Danguole Bielskiene ir fil. dr. Vilija Kerelyte 2008 m. rugsėjo mėn. 26–28 d. gražuose Carmelite Spiritual Center pastatuose (Darien, IL), apsuptuose didžiulių medžių, suruošė Studijų dienas akademikams. Studijų dienų pokalbiams ir visam suvažiavimui vadovavo fil. Vilija Kerelytė, MD. Suvažiavimo pašnekesių tema – tolerancija, žvelgiant iš skirtingų perspektyvų.

Akademinių skautų sąjūdis susideda iš trijų skyrių: Skaučių draugovės ir brolių, Korporacijos Vytis – tai studijuojantis jaunimas, anksčiau dalyvavęs tuntų veikloje, ir Filisterių grupės, kuriai priklauso skautai akademikai, baigę universitetus ir jau dirbantys. Kiekvienas skyrius veikia atskirai ir turi savo valdybas, tačiau tarpusavyje darniai bendradarbiauja.

Suvažiavimą atidarė Čikagos Filisterių skyriaus pirmininkė fil. Jolanda Kerelienė. Padėkojusi susirinkusiems dalyviams už jų dalyvavimą suvažiavime, ji pakvietė fil. Viliją Kerelytę, MD vadovauti suvažiavimo programai. Fil. Vilija, pasidžiaugusi dalyvių gausumu vėl penktadienio vakarą, pokalbiui pakvietė šio susirinkimo prelegentę, advokatę, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkę, filisterę Reginę Narušienę.

Advokatė R. Narušienė, pradėdama pokalbį pabrėžė, kad tolerancija žmonių gyvenime vaidina didelį vaidmenį. Nuo žmonių tarpusavio

santykių priklauso ir žmonijos gyvenimas. Tolerancija reikalauja iš žmonių labai daug. Tolerantiškas asmuo turi moraliai galvoti, elgtis ir rodyti pagarbą kitam asmeniui, nebandyti primesti savos nuomonės kitiems. Anot prelegentės, šio pašnekesio tema „Tolerancija: politinė perspektyva“ skiriasi nuo normalios tolerancijos supratimo. Daug kam teko stebėti politikų debatus ir jie galėjo pastebėti, kad ten tolerancijos nėra. Politikai stengiasi įpiršti tik savo mintis, neatsižvelgdami, ką galvoja oponentas. Politikoje teisybė turi tik vieną kelią – mano, todėl į politikų kalbas reikia žiūrėti „atviromis akimis“ ir juos vertinti patiems. Kalbėtoja taip pat pabrėžė, kad jai teko pabūti ilgesnį laiką Lietuvoje ir stebėti Lietuvos Vyriausybės veiklą, dalyvauti įvairiuose žmonių susirinkimuose ir stebėti, ar tolerantiški žmonės yra vieni kitiems. Lietuvoje yra daug partijų ir visos jos savo partijas kelia į padanges, niekindamos priešininkų partijas. Anot R. Narušienės, eiliniam žmogui labai sunku atskirti „pelus nuo grūdų“, rinkėjai balsuoja už tą, kuris daugiau pasiūlo. Bet ar ne tą patį turime ir Amerikoje, – klausė ji susirinkusius.

Advokatė pabrėžė, kad rinkimai į Lietuvos Seimą yra labai svarbūs ir prašė tų, kurie turi Lietuvos pilietybę, būtinai dalyvauti rinkimuose, nes labai svarbu turėti Lietuvai pasiūlojančius Seimo narius. Lietuvos ateitis gali priklausyti nuo jų. Rusija su savo turtais daro daug įtakos rinkimams Seimo nariams ir patiems rinkėjams. Balsuokime ir kitus ragin-

Pirmąją Studijų dieną paskaitą skaitė fil. adv. Regina Narušienė: „Tolerancija: politinė perspektyva“. Kaip padėką fil. dr. Vilija Kerelytė įteikė menišką dovanėlę, specialiai sukurtą vs. dr. Romualdo Povilaičio.

kime, – baigė savo pranešimą prelegentė.

Suvažiavimo vedėja fil. V. Kerelytė prelegentei R. Narušienei už jos prisidėjimą prie suvažiavimo, padarant pranešimą, įteikė gražių gėlių puokštę ir įdomų medžio ir vario dirbinį, kurį sukūrė vs. Romualdas Povilaitis, prieš tai dirbęs dantų gydytoju, o dabar esantis pensijoje.

Po pranešimo dalyviai dar bendravo tarpusavyje, vaišinosi sėsių pagamintais užkandžiais, vakarą praleido svetinguose kambariuose. O rytojus laukė su naujais išpūdžiais.

• • •

Šeštadienio tema buvo „Tolerancija: krikščioniška perspektyva“. Ją pristatė jėzuitas, kun. skautininkas Antanas Gražulis, SJ. Jis savo pranešimo pradžioje pabrėžė, kad Dievo ir žmogaus tolerancija skiriasi, nes Dievas yra begalinė Meilė, kurią suprasti nėra lengva. Dievas visada yra tolerantiškas, nebandantis viršyti žmonių galvosenos. Jis tik bel-džiasi į mūsų „širdžių duris“. Jei esi tolerantas – Jį pasikviesi pas save. Suprasti Dievo toleranciją yra neįmanoma, nes nežinome, kur ji prasideda ir kur baigiasi. Žinant, kad Dievas yra begalinė Meilė ir nelaukiantis nupuolimo, bet tik kvie-

čiantis, neturėtų būti sunku Jį pamilti, – įsitikinęs kun. Gražulis, SJ. Kiekvienas žmogus trokšta būti įvertintas toks, koks yra. Meilės trokšta žmogus ir Dievas, nors jų troškimai skirtingi. Suprasti Dievo meilę yra taip pat neįmanoma žmogišku galvavimu. Dievas laukia meilės, bet neverčia Jo mylėti. Tai paliekama žmogaus laisvai valiai, jam pačiam apsispręsti. Dievas yra tolerantiškas, neprimetęs savo valios, jis savo buvimu spinduliuoja meilę. Individas, asmuo, žmogus, jeigu bus moraliai stiprus, galvojantis, nebandantis primesti savo minčių kitiems, pažins Dievo buvimą ir Jį įsileis į savo buitį.

Tad tolerancija yra abipusis išgyvenimas: priėmimas ar atmetimas. Priimti viską, ką girdime ar matome be išsakytos nuomonės, būtų klaidingas galvojimas. Kiekvienas individas turi laisvą valią ir turi teisę išreikšti savo mintis. Jos, kaip jau minėta anksčiau, turi būti pagrįstos moraliai, apgalvotos ir neprimetamos kitiems. Dievas yra meilė, neverčiantis Jį mylėti, bet netoleruojantis Jo meilės atmetimo. Tad galime susidaryti nuomonę, kad Dievas yra tolerantiškas, neprimetantis savo didybės, paliekantis pačiam individui apsispręsti: priimti ar atmesti. Kun. Gražulio, SJ pranešimas buvo įdomus, sukėlęs nemažai klausimų, į kuriuos kunigas gana išsamiai atsakė.

Nukelta į 9 psl.

Akademinių Skautų Sąjūdžio Studijų dienų dalyviai. Sėdi iš k.: fil. Leonas Maskaliūnas, Vydūno fondo tarybos pirm., fil. Jolanda Kerelienė, FSS Čikagos skyriaus pirm., fil. Zita Rahbar, ASS pirm., kun. Antanas Gražulis, SJ, prelegentas, Milita Nasvytienė, dr. Rima Binder, prelegentė. Stovi iš k.: Stepas Matas, Gina Mačiulienė, dr. Vilija Kerelytė, studijų dienų koordinatorė, Aldona Naudžiuvienė, Kristina Vaičikonienė, Daila Liubinskienė, Pijus Bielskus, Jonas Variakojis, Alfredas Kulys, Audra Brooks, Alfonsas Kerelis, Erika Brooks, Juozas Liubinskas, Antanas Paužuolis, Danguolė Bielskienė. Studijų dienos vyko 2008 m. rugsėjo 26–28 dienomis, Carmelite Spiritual Center, Darien, IL. Jūratės Variakojienės nuotr.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to

**Draugas – 4545 W. 63rd Street,
Chicago, IL 60629-5589.**

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

JAV

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00
Pirma klase: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)

Metams \$215.00 • 1/2 metų \$130.00
• 3 mėn. \$100.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$600.00 • 1/2 metų \$300.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

Metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00
• 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD)

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00
• 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$70.00

Vyriausia redaktorė – Dalia Cidzikaitė
redakcija@draugas.org

Kultūrinio šeštadieninio priedo redaktorė –

Aldona Žemaitytė

aldaze@gmail.com

Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El-paštas:

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

Pasaulio Lietuvių Bendruomenė ragina balsuoti

Pasaulio Lietuvių Bendruomenė (PLB) ragina visus Lietuvos Respublikos piliečius, gyvenančius užsienyje, balsuoti Seimo rinkimuose 2008 m. spalio 12 d.

Balsuoti galima LR diplomatinėse atstovybėse ar konsulinėse įstaigose, taip pat iš anksto balsuoti paštu, pranešus savo adresą LR diplomatinės atstovybės ar konsulinės įstaigos balsavimo komisijai.

Balsuoti galėsite už pasirinktą kandidatą Vilniaus miesto vienmandatėje Naujamiesčio rinkimų apygardoje:

Grażina Baikštytė – Naujoji sąjunga (socialliberalai)

Vytautas Bogušis – Liberalų ir centro sąjunga

Raimonda Daunienė – Tautos prisikėlimo partija

Irena Degutienė – Tėvynės sąjunga–Lietuvos krikščionys demokratai

Juozas Kirdeikis – Darbo partija

Sergej Kozlovskij – „Fronto” partija

Artur Liudkovski – Lietuvos lenkų rinkimų akcija

Andrius Mazuronis – Partija Tvarka ir teisingumas

Vytas Navickas – Lietuvos valstiečių liaudininkų sąjunga

Rimantas Šadžius – Lietuvos socialdemokratų partija

Jurga Vidugirienė – Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdis

Taip pat galėsite balsuoti už kandidatus partijų sąrašuose. Pridėdame Jums PLB visuomeninių reikalų komisijos Lietuvos politinių partijų programų, kiek tai yra susiję su užsienio lietuviais, įvertinimą. Mums rūpestį sukėlė didelės Tvarkos ir teisingumo (9 iš 11 Seimo narių) ir Darbo partijos (21 iš 23 Seimo narių) Seimo narių dalies kreipimasis į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą 2008 m. liepos mėnesį, teigiant, kad „Lietuvos Respublikos Konstitucija **nenumato**, kad vykdant kolektyvines gynybos operacijas į Lietuvos Respubliką galėtų atvykti kitų valstybių kariniai vienetai ir jie galėtų būti panaudojami Lietuvos Respublikos teritorijoje.” NATO narystė yra kolektyvinis aljansas, kuris Lietuvai užtikrina saugumą.

Jei mums pilietybė yra svarbi, parodykime savo lojalumą Tėvynei, balsuodami rinkimuose. Balsavimas yra ne tik teisė, bet ir kiekvieno piliečio atsakomybė bei pareiga. Mūsų politinis aktyvumas lems, kaip Seimas dirbs Lietuvos ir užsienio lietuvių labui. **Lietuva bus tokia, kokią mes patys sukursime.** Jei esame Lietuvos tautos dalis, būtinai turime ją kurti kartu.

PLB Visuomeninių reikalų komisijos Lietuvos politinių partijų programose išsakytų nuostatų dėl užsienio lietuvių įvertinimas

Visos politinės Lietuvos partijos pripažįsta, kad didelė emigracija tapo rimta valstybės problema ir būtina ieškoti būdų, kaip šiuos procesus valdyti. Tačiau tik Tėvynės sąjunga-Lietuvos krikščionys demokratai (TS-LDK), Liberalų ir centro sąjunga (LiCS) bei Liberalų sąjūdis (LS) savo programose skiria kiek daugiau dė-

mesio santykiams su lietuvių bendruomenėmis nustatyti.

Analizuojant emigracijos klausimą, siūlytume pasižūrėti į jį kiek plačiau. Tai ne tik naujieji emigrantai, tačiau ir senas veiklos tradicijas turinčios lietuvių bendruomenės JAV, Kanadoje, Vokietijoje. Užsienyje gyvenantys lietuviai – tai ir Lietuvos etninėse žemėse gyvenantys lietuviai.

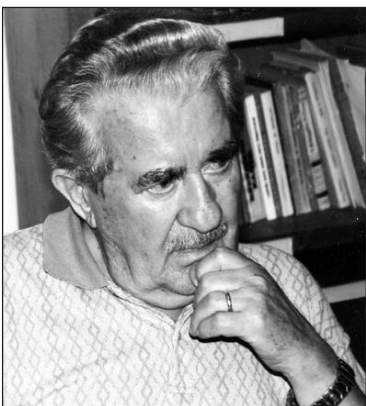
TS-LKD galima pagirti už pastangas prognozuoti ir įvardyti galimas grėsmes Lietuvai, kylančias dėl emigracijos ir imigracijos procesų.

Kitas esminis dalykas, kuris įrašytas į šios partijos programą, – tai nuostata, kad Lietuvos pilietybė negali būti atimama prieš piliečio valią. Tai kokybiškai naujas požiūris, kadangi kitų partijų programose skelbiama spręsti tik „dvigubos pilietybės” įteisinimo klausimą (pvz. LS), tuo tarpu kai net PLB nepritaria ne-ribotam dvigubos pilietybės įteisinimui. Tačiau TS-LKD programoje randame ir daug vienas kitam prieštaraujančių teiginių. Vienur siūloma kurti „globalią Lietuvą”, kitoje vietoje – išeiviai raginami „ne natūralizuotis kitose šalyse ir grįžti į Lietuvą”. Labai abejotina galime pavadinti „lietuvio paso” suteikimo užsienio lietuviams idėją. Panašus projektas jau įgyvendinamas kaimyninėje Lenkijoje ir, atrodo, nesusilaukė didesnio susidomėjimo.

LS savo programoje kalba apie „pakankamą projektinį finansavimą lietuvių bendruomenių kultūrinėms iniciatyvoms...”, TS-LKD – apie specialistų siuntimą dirbti lietuvių bendruomenių mokyklėlėse, LiCS – apie „aiškių santykių su išeivijos bendruomenėmis nustatymą, lietuvių bendruomenių integraciją į valstybės gyvenimą”. Ta parama dažnai yra reikalinga, tačiau neįmanoma „pakankamai” finansuoti ir visur nusiųsti specialistų, kurie išmanys lietuvių bendruomenės veiklos specifiką labiau negu tos bendruomenės atstovai. Valstybė negali stengtis perimti tos veiklos, kuri jau vyksta bendruomenėse. Ji turi būti suinteresuota bendruomenių organizacinės struktūros stiprinimu, jų savarankiškumu ir vengti daryti jas priklausomomis vien nuo Lietuvos paramos.

Atrodytų, kad pats pigiausias ir lengviausias būdas „išsaugoti” į užsienį išvykusius piliečius būtų ilgai trunkančių procedūrų, susijusių su pasų keitimais, santuokų, gimimų apskaita Lietuvoje, kitų dokumentų išdavimais, naikinimas. Apie tai programose nekalbama.

LiCS programoje pabrėžiama bendradarbiavimo su lietuvių bendruomenėmis užsienyje svarba. Tai svarbu, kadangi užsienyje gyvena ne tik ekonominiai emigrantai. Šiuo metu Lietuvių Bendruomenės oficialiai yra įregistruotos jau 40 šalyse. Jas vienija PLB, turinti dešimtmečiais kauptą patirtį, aiškią organizacinę struktūrą, kultūros, švietimo centrų ir t.t. Partijų programose nėra pasiūlymų siekti bendros su užsienyje gyvenančiais lietuviais strategijos sukūrimo, pasitelkti juos bendram darbui, pasinaudoti sukaupta patirtimi, ryšiais. Trūksta pasiūlymų, kaip užsienyje gyvenančių lietuvių patirtį, organizacinę struktūrą ir ryšius panaudoti Lietuvos interesams stiprin-

Pažanga visada juda lėtai

VYTAUTAS VOLERTAS

Skundžiamasi ir skundžiamasi, kai kada net su padėjimais, kad Lietuva ritasi vis žemyn, žemyn. Taigi kada nors į dugną trinktels. Tačiau nepasakoma, kokie ženklai apie tą nelaimę kalba. Nežmoniškas kainų kilimas? Didžiulė bedarbystė? Padidėjęs kriminalinių nusikaltimų skaičius? Augęs alkoholizmas? Kas gi kelia baimę?

Tiesa, prez. V. Adamkus surado pavojaus priežastį. Tai dabartinis Seimas. Ir net netiki, kad 2008 m. rinkimai sutelks pajėgesnę seimūnų grupę.

Blogai. Nors kai kas stengiasi, kad naujas Seimas būtų geresnis. Gražiu kvietimu š. m. rugsėjo 11 d. (Bernardinai.lt) prabilo Piliečių santalka, kuri nėra politinė partija ir rinkimuose nedalyvauja. Štai keletas to kvietimo minčių: „Seimo rinkimai – nėra vien politikų ar politinių partijų varžybos. Tai mūsų bendro gyvenimo krypties pasirinkimas. Nuo to, kaip apsisprėsime spalio 12-ąją, priklausys, kokia kryptimi artimiausius ketverius metus suks mūsų tautos ir valstybės kelias. Todėl Piliečių santalka kviečia rinktis rimtai. Siekime kartu, kad šie Seimo rinkimai būtų svarbūs, sąžiningi ir sąmoningi.” Skaitome spaudoje („Draugas”, 2008 rugsėjo 19 d.), kad ir keli Lietuvos universitetų profesoriai prakalbo internete, skatindami piliečius prieš balsavimą rimtai apsigalvoti.

Gal ir rinkimuose dalyvaujančios partijos panašiai prabilo – balsuokite sąžiningai už rimčiausius kandidatus? Tai bent būtų šventė... O dabar partijos kviečia balsuoti tik už „mus”, nes „mes” daug žadame ir nevykdome, o jei niekas nemato, savus aruodus pasipildome.

Prezidentas dabartiniam Seimui papeikti rado nemažą priežastį: šis Seimas neįgyvendino jokios reformos, neįvykdė įsipareigojimų. Tai jau iš tikrųjų negerai. Reformų, drąsių Seimo sprendimų ir kelio nuorodų vyriausybei reikia. Bet silpna mažumos vyriausybė Lietuvoje šiaip taip išsilaikė. O tai jau geriau už mėnesius besitęsiantį erzelių be jokios vadovybės, kaip anksčiau būdavo Italijoje. Išsilaikė vyriausybė, nereikėjo eikvoti laiko ir pinigų rinkimams, jei Prezidentas būtų paleidęs Seimą. Šis kartais būtinas mostas valstybei garbės nesudaro. Nesugriuvo dangus, Lietuva į duobę nenugarmėjo, nors Seimas aktyvus nebuvo. Bet ar nepakanka šiandien egzistuojančių įstatymų, kad būtų buvę galima ką nors pagerinti žemės ūky, švietime, sveikatos apsaugoje? Ar ministrai pakankamai žvalgėsi darbo ir ką nors nuveikė? Ar vyriausybei negalima prikišti pasyvumo? O Prezidentas? Ar jis buvo aktyvus, kai Seimas kūrė ir sukūrė iki šiol nesuprantamą Leo-LT pabaisą?

Dangus neigriuvo, Lietuva į duobę nenugarmėjo. Apie idealiai egzistuojančią arba kada nors pasaulyje egzistavusią valstybę dar jokia spauda nerašė. Visur yra problemų, erzelio ir net sukčiavimų. Tačiau svarbu, kad šių piktų politinių ligų būtų kiek galima mažiau. Seimas, aišku, yra svarbus valstybės gydytojas ir terapeutas, tačiau nuo šių gydymo pareigų neatleidžiama nei vyriausybei, nei Prezidentas.

O naujas Seimas bus šiek tiek geresnis. Pasisakau kitaip, negu šneka Prezidentas ir politologai. (O kas man, jei kitaip išeis? Vis tiek nebus kam mane bausti.) Negalima manyti, kad per tiek nepriklausomybės metų tauta nebūtų pažengusi savo galvoje. Tuo labiau, kad ir labai ryškių pavyzdžių užteko. Kaip savo pažadus vykdė V. Uspaskichas, niekeliais pirkes balsus? Kokiais burtais Lietuvai gerovę nešė Paksas? Kiek ragų korupcijai aplaužė socialdemokratų, nors šitai žadėjo? O didžioji ekonomistė Šatrija? Kiek savo doktrinomis ji pakeitė žemės ūkį? Patirtis piliečius moko, didžiaburniai politikai tampa pažįstami, partijų veikla stringa į atmintį, tad rinkimai eis „sąžiningai ir sąmoningai”, tad ir naujas Seimas bus geresnis.

Staigiai pakyla audros, sudreba žemė, net nelauktai nušliaužia kalnai. Tačiau pažanga iš niekur nieko neatsiranda. Ją, lyg sunkią uolą, pirmyn tempia didelės pastangos. Valstybių pažangą gerovėje, pastovume, piliečių pasitenkinime lemia gyventojų pastangos ir tikėjimas ateitimi. Tad kodėl nuolatos kalbėti apie Lietuvos riedėjimą žemyn, kai matoma ir jaučiama pažanga? Ji yra lėta, tačiau šiandieninės padėties negalime lyginti su 1990 metais. Daugiau kantrybės, proto ir vilties mums reikia šalia naujų Seimo darbų, šalia naujo geresnio Seimo.

ti pasaulyje.

Visos koncepcijos nukreiptos į lietuvių „gražinimą” iš užsienio. Tačiau „grįžimas” priklauso nuo daugelio aplinkybių ir trumpalaikėje perspektyvoje sunkiai prognozuojamas. Programose pasigendama požiūrio, kad „grįžimas” nebūtinai turi būti fizinis. Jis gali vykti per mokslą, bendrus projektus, investicijas, kultūrinius ryšius. Į kur ir kaip turi „sugrįžti” Lietuvos etninėse žemėse gyvenantys lietuviai?

Visos partijos pripažįsta, kad už

Lietuvos ribų gyvena beveik trečdalis tautiečių, tačiau tik Lietuvos lenkų rinkimų akcija (matyt savo programinių tikslų vedama) siūlo įsteigti atskirą instituciją – „Išeivijos departamentą”. Kitos partijos savo programose net nemini LR Seimo ir PLB komisijos reikšmės, nei jos paskirties ar sudėties.

Regina Narušienė
PLB valdybos pirmininkė
PLB Visuomeninių reikalų komisijos pirmininkė

LIETUVOS RINKIMAI-2008

V. NAVICKAS: „KVIEČIU KUO GREIČIAU GRĮŽTI Į LIETUVĄ”

Vilniaus miesto vienmandatėje Naujamiesčio apygardoje, kurioje balsuoti jau pradėjo išeivijoje gyvenantys Lietuvos Respublikos piliečiai, šiuose rinkimuose į LR Seimą kandidatuoja net du dabartiniai Lietuvos Vyriausybės nariai: finansų ministras Rimantas Šadžius ir ūkio ministras Vytautas Navickas. Su pirmuoju kandidatu „Draugo” skaitytojai galėjo susipažinti spalio 7 d. išspausdintame pokalbyje. Šįkart siūlome pokalbį su Lietuvos valstiečių liaudininkų sąjungos (LVLS) kandidatu į LR Seimą, LR ūkio ministru **Vyutu Navicku**.

– Kodėl savo kandidatūrą iškėlėte būtent šioje Vilniaus miesto vienmandatėje Naujamiesčio apygardoje?

– Čia gyvenau ir dirbau pastaruosius 15 metų, čia dirbu ir dabar, todėl gerai pažįstu šios apygardos gyvenimą ir realybę. Aš, kaip ir kiti Naujamiesčio apygardos gyventojai, susiduriu su tomis pačiomis transporto problemomis, įvairiais komunalinių paslaugų ir kitais šiai bendruomenei aktualiais klausimais. Maža to, žinau, kaip galima būtų išspręsti daugelį čia gyvenančių žmonių aktualius rūpesčius. Be to, šioje apygardoje susitelkęs didžiausias verslo potencialas – ketvirtadalis Vilniaus įmonių – tad man, kaip ūkio ministrui, būtų įdomu dar kartą išgirsti įvairiausias nuomones apie verslo politiką, pristatyti savo mintis kaip galima būtų dar labiau pagerinti verslo sąlygas per ateinančią laikotarpį. Tai, manau, būtų naudinga ne tik verslininkams, bet ir jų įmonėse dirbantiems žmonėms, kad verslas galėtų mokėti didesnius atlyginimus, kad žmonės neprarastų darbo. Kartu dirbdami mes galėtume žmonės sukurti palankesnes gyvenimo sąlygas.

– Šioje apygardoje už būsimą Seimo narį balsuos ir užsienyje gyvenantys Lietuvos piliečiai. Ar Jums yra žinomos jų problemos, nuostatos?

– Esu pakankamai daug kartų susitikęs su išeivijoje gyvenančiais lietuviais ir iš pokalbių su jais esu tikrai gerai įsigilinęs į jiems rūpimus klausimus, žinau, kas juos privertė išvažiuoti iš Lietuvos. Dauguma jų svarbiaisiais mini ekonominius motyvus, todėl aš, kaip ūkio ministras, suprantu ir žinau, kaip dar labiau pagerinti, lengvinti galimybes Lietuvoje steigti ir plėtoti verslą, t.y. sudaryti priimtinesnes darbo sąlygas, kad daugelis iš jų norėtų grįžti ir veikti Lietuvoje. Be to, Ūkio ministerijos darbas per užsienio valstybėse dirbančius komercijos atašė man sudarė galimybes puikiau pažinti tose šalyse gyvenančių lietuvių nuotaikas ir poreikius, kad jiems gyvenant kitose šalyse galima būtų neatitrukšti nuo Lietuvos. Taip pat ir mūsų partijos programoje skiriamas dėmesys išeivijai kaip vienai gerai žinomų visuomenės dalių. Visų pirma – palaikyti lietuvių bendruomenes, skatinti jų aktyvų dalyvavimą Lietuvos gyvenime, remti jų kultūrinę ir visuomeninę veiklą užsienyje. Be to, stiprinti diplomatinio atstovavimo pasaulyje tinklą ir konsulinį aptarnavimą. Padėti kuriantis lituanistiniam

APIE VYTĄ NAVICKĄ:

Gimė 1952 m. kovo 14 d. Lazdijų rajono Degėsių kaime. 1970 metais baigė Druskininkų 1-ąją vidurinę mokyklą (dabar – „Atgimimo” vidurinė mokykla). 1970–1975 metais studijavo Vilniaus valstybinio universitete Finansų ir apskaitos fakultete (dabar – Vilniaus universiteto Ekonomikos fakultetas), kur įgijo ekonomisto matematiko specialybę. 1983 m. apgynė ekonomikos mokslų kandidato (socialinių mokslų daktaro) disertaciją. Nuo 1999 metų – docentas. 1975–1989 m. Mokslų akademijos Ekonomikos institute dirbo kaip mokslinis bendradarbis.

1997–2004 ir 1983–1990 dirbo Vilniaus universitete, Vilniaus pedagoginiame universitete ir Vilniaus Gedimino technikos universitete. 1989 metais pradėjo dirbti LTSR Ministrų taryboje kaip Ekonomikos reformų padalinio vadovas. 1990–1991 m. Pirmosios (XXII), antrosios (XXIII) ir trečiosios (XXIV) LR vyriausbių Ekonomikos ministras.

1991–1995 m. ėjo LR Ekonomikos ministro pavaduotojo pareigas. 1995–1996 m. – šeštosios (XXVII) Vyriausybės ekonomikos ministras. 1996–2004 m. UAB „Draudos asistavimas” (anksčiau „Draudos autocentras”) direktorius. Nuo 2004 m. Lietuvos Respublikos Seimo narys, išrinktas pagal Valstiečių

švietimui, skatinti steigti lituanistines mokyklas. Siekti, kad dirbančių švietėjišką darbą išeivijoje pedagogų kvalifikacijos lygis būtų keliamas.

Mums labai svarbūs visame pasaulyje gyvenantys lietuviai. Nepamirškime, kad turbūt sunku būtų pasaulyje surasti šalį, kurioje negyventų lietuvių. Esame pasklidę po visus žemynus. Tai turėtų būti didelis privalumas tiek pačiai valstybei, tiek atskiroms jos dalims, pvz., verslui. Juk kiekvienas lietuvis užsienyje yra ir Lietuvos atstovas toje šalyje. Mūsų manymu, būtina daugiau dirbti šia kryptimi bei skatinti kuo glaudesnę dialogą/partnerystę. Tačiau svarbiausia, kad mes užsibrėžė didinti užimtumą ir gerinti pragyvenimo lygį Lietuvoje, kas turėtų skatinti emigracijos mažinimą ir jau išvažiavusiųjų sugrįžimą į Tėvynę. Visame pasaulyje gyvenantys lietuviai yra neatsiejama Lietuvos dalis. Lietuvai svarbi jų patirtis, naujai įgytos žinios. Skatinsime nenutrūkstamą dialogą su išeivija ir lietuvių kalbos, kultūros bei tradicijų puoselėjimą. Rūpinsimės sugrįžtančių į Lietuvą sklandžiu įjungimu į šalies socialinį, ekonominį ir kultūrinį gyvenimą.

– Kokie valstiečių liaudininkų nuopelnai darant įtaką emigracijos ir reemigracijos procesams Lietuvoje?

– Ryškiausiai matomos LVLS veiklos sritys, kurių veiklą koordinuoja LVLS deleguoti ministrai: ūkis, žemės ūkis ir užsienio reikalai. Pa-

ir Naujosios demokratijos partijų sąjungos sąrašą. Nuo 2006 m. liepos 19 d. pradėjo eiti Lietuvos Respublikos ūkio ministro pareigas.

2001–2005 m. buvo Vilniaus prekybos, pramonės ir amatų rūmų prezidentas. Lietuvos forumo dėl Europos Sąjungos ateities narys.

Vedęs, turi dvi dukras Ievą ir Jolantą.

žanga šiose srityse tikrai akivaizdi. Veiksmingai panaudojant ES paramos lėšas kaime buvo sukurta daug naujų darbo vietų, o ten jau dėl dirbė ūkininkai dėl įvairiausių papildomų išmokų gerokai sustiprino savo ekonominę padėtį. Tai, manau, nemažai nulėmė, kad emigracija iš kaimiškųjų vietovių akivaizdžiai sumažėjo. Daug nuveikta verslininkų labui, kas Lietuvos verslui leido sėkmingai plėtotis, auginti šalies BVP (bendras vidaus produktas – L. T.), didinti atlyginimus darbuotojams, o tai taip pat prisidėjo prie sąlygų, skatinančių ne emigruoti, o priešingai – sugrįžti iš užsienio ir dirbti Lietuvoje.

– Jūs esate valdžioje. Kodėl, Jūsų nuomone, tiek daug kalbama apie būdus ir priemones emigracijai mažinti, bet taip mažai keičiasi padėtis šioje srityje?

– Norėtumėme matyti kuo daugiau išeivių, sugrįžtančių į Tėvynę, tačiau tai ir vėl neįvyksta per vieną naktį. Žmonės per keletą metų susikūrė ten savo gyvenimą: įsigijo nekilnojamojo turto, vaikai pradėjo lankyti mokyklas ir pan. Mes jokiais būdais nežadame, kad tuoj pat visus susigrąžinsime, nes tai būtų populizmas. Mūsų tikslas yra užtikrinti, kad tos problemos, su kuriomis grįžę susiduria tautiečiai, būtų kuo mažesnės. Tačiau, reikia pripažinti, kad pasaulis tampa vis globalesnis ir laisvas piliečių judėjimas leidžia tiek mums, tiek kitų šalių žmonėms pasirinkti įvairias gyvenimo vietas. Tai

irgi turi nemažai įtakos grįžtančiųjų srautams.

– 1991 metais Jums teko stažuotis JAV. Kokią patirtį, išpūdžius parsivežėte iš šios šalies?

– Į JAV atvykti buvau pakviestas Heritage Foundation, kurie Lietuvoje lankėsi 1991 m. sausį. Valstijose praleidau visą mėnesį, per kurį teko susipažinti ir su valdžios institucijų, ir su atskirų nevyriausybinų organizacijų darbu, ir, žinoma, su JAV gyvenančių lietuvių problemomis. Ypatingai didelę patirtį davė pokalbiai su Heritage Foundation atstovais, nes tuo metu Lietuvoje tik kūrėsi rinkos ekonomikos pradmenys ir buvo galimybė susipažinti su privataus verslo organizavimo formomis, didžiule JAV patirtimi ir, žinoma, iš šios dienos pozicijų žiūrint, elementarius, bet, tuo metu svarbius dalykus, kuriuos buvo galima pritaikyti reformuojant Lietuvos ekonomiką.

– Lietuvoje prasidėjus atgimimui ir pertvarkoms, buvote pakviestas dirbti į LTSR Ministrų tarybą, vadovavote ekonomikos reformų padaliniui. Žvelgiant atgal, kaip vertinate to laikotarpio savo ir visų prie valdžios vairo buvusių kolegų darbus?

– Kvietimas dirbti Ministrų taryboje buvo kiek netikėtas, nes tada jau 14 metų dirbau Mokslų akademijos Ekonomikos institute ir akad. A. Buracho bei prof. K. Antanavičiaus vadovaujami dar 1987–1989 m. buvome įsukę nemažai su Lietuvos ekonomikos reformavimu susijusių darbų: iniciatyvinėje grupėje subūrėme specializuotas darbo grupes, kurios rengė atskirų sričių įstatymus. Tuomet Ministrų taryba buvo priversta ieškoti sąlyčio taškų, dialogo su Persitvarkymo Sąjūdžio struktūromis, didelį dėmesį skiriant ekonomistams. Todėl turbūt norėdami užtikrinti tokį savo dialogą, paprašė prof. K. Antanavičiaus deleguoti vieną savo komandos narių į tuometinę valdžią ir profesorius pasirinko būtent mano kandidatūrą ir ją pasiūlė. Svarbu tai, kad perėjus į Ministrų tarybą man neteko įsijungti į tuometinės planinės ekonomikos reikalus, o tęsti tuos darbus, kurie buvo pradėti Mokslų akademijoje ir bandyti į tą darbą įtraukti ir tuometės valdžios struktūras, kurios, reikia pasakyti, iki pat nepriklausomybės paskelbimo 1990 m. dirbo labai atsainiai ir skeptiškai. Pagrindinį krūvį tempė mokslininkai iš Mokslų akademijos, Vilniaus universiteto, su kuriais ir parengėme 16 įstatymų, atkūrus nepriklausomybę tapusių pirmųjų Lietuvos teisės aktų pagrindu.

– Kokius didžiausius savo darbo Vyriausybėje ir Seime nuopelnus ir klaidas galėtumėte išvardyti?

– Pabūsiu kuklus ir savo darbo nuopelnus paliksiu vertinti kitiems, o klaidos – tegul lieka dulkėtai istorijai.

– Jums teko dirbti ministru (1990–1991, 1995 m. buvote Ekonomikos ministras; o nuo 2006 m. – Ūkio ministras) Nukelta į 8 psl.

PAKALBĖKIME SU MOKYTOJA

SU GRAŽIA RUDENS ŠVENTE – MOKYTOJO DIENA!

AUDRONĖ SIDAUGIENĖ

Spalio pirmąjį savaitgalį Lietuvoje šventėme Mokytojo dieną. Tą dieną ir čia gyvenantys pedagogai (ar tą darbą dirbę tėvynėje, ar tebedirbantys jį čia, o gal tik širdyje save belaiškantys Mokytojais) prisimena, nes pamiršti jos neįmanoma. Spalvotų lapų ir lietaus lašų jūroje visada prisimeni dovanotus paskutiniuosius darželio aštrų žiedus, ant stalo padėtą obuolį ar kriausę, chrizantemų kvapą ir pirmoko ar dvyliktoko ta proga deklamuojamas eiles...

Kiek daug tų Mokytojų buvo, kiek daug iš jų paliko žymę mūsų gyvenimuose! Prie kai kurių glaustasi kaip prie mamos, nuo kai kurių bėgta, kai kuriems krėtėme juokus, o patys tapę mokytojais, tų juokų vengėme ir bijojome.

Nelengva Mokytojo duona. Bet gyvenimo patirtis rodo, kad vieną kartą pasirinkus šią profesiją, ji įauga į kraują, kartais padeda gyvenime, o kartais – trukdo. Į viską žiūri lyg per padidinamąjį stiklą, keli aukštesnius reikalavimus sau ir kitiems, ir visą gyvenimą mokini kitus klaseje, namuose, buitėje. Taip taip, kartais nuo to kenčia net namiškiai.

Šios šventinės dienos proga norėjosi pakalbinti tikrą Mokytoją. Tokią, kuri sukuria grožį iš nieko, kurios kantrybės, nuoširdumo ir pasiaukojimo dėka ir specialių poreikių vaikas išmoka tą grožį pamatyti, kuri kartu su juo fantazuoja, ieško ir randa. Nemažai problemų tokiose mokyklose, prisipažįsta mūsų herojė. Kai kurias problemas išsprendžia paprasti žmonės – mokytojai, nes sistema jų nesugeba išspręsti.

Ačiū Dievui, Lietuvos ir išeivijos mokyklose dar yra tokių žmonių, kaip mūsų herojė. Mokytojų, kurie dovana dalelę savo širdies ir sveikatos, išdalija žinias ir kartu auga, ieško, mokosi. Visus juos sveikiname ir nuoširdžiai linkime ir toliau išlikti idealistais ir tikėti, kad Mokytojas išliks kelrode žvaigžde mažajai širdutei.

Sveikiname ir mokytoją **Lina Miezinskaitę**, kuri šią vasarą lankėsi Čikagoje, ir prašome jos prisistatyti.

Lina: „Dirbu Linkuvos specialiojoje mokykloje pradinių lavinamųjų (su vidutine ir žymia protine negalia) klasių specialiąja mokytoja-logopede, Linkuvos lopšelyje-darželyje „Šaltinėlis“ – logopede. 1996 m. baigiau Šiaulių pedagoginį institutą ir įsigijau specialiosios pedagogikos ir logopedijos specialybę. 1999 m. baigusi Šiaulių universitetą įsigijau socialinių mokslų (edukologijos) magistro kvalifikacinį laipsnį. Tais pačiais metais apsigyniau mokykloje specialiosios pedagogės-logopedės metodinės kvalifikacinę kategoriją.

– **Papasakok apie mokyklą, jos specifiką, vaikų problemas, mokyklos problemas.**

– Dirbu Linkuvos specialiojoje mokykloje 19 metų, nuo pat jos įsikūrimo. Joje mokosi vaikai, turintys nežymią, vidutinę ir žymią protinę negalią su įvairiais kompleksiniais sutrikimais. Baigia 10 klasių. Klasėje mokosi iki 12 mokinių. Tik kelios klasės turi mokytojo padėjėjas. Daugelis

Mokytoja Lina su savo Linkuvos specialiosios mokyklos auklėtiniais.

vaikų yra iš globos vaikų namų ir asocialių šeimų. Tėvai ir mokykla nepajėgi aprūpinti mokinių mokymo priemonėmis, todėl didžioji išlaidų dalis susijusi su mokymu gula ant mokytojos pečių, kuriai pačiai tenka remti klaseje besimokančius vaikus, kreiptis paramos į įvairias įstaigas, organizacijas, draugus, pažįstamus, miestelio gyventojus. Dar viena problema – tai mokymo priemonių įsigijimas. Mokykloje mokytojai vis dar tebekarpo ir klijuoja paveikslėlius iš įvairių knygelių ir žurnalų. Įdėjus daug pastangų ir lėšų vis tiek tos priemonės nėra tokios patrauklios, kaip iš leidyklų, ir trumpalaikės, greit susidėvinčios specialiųjų poreikių vaikų rankose. Mokykloje nėra psichologo, kineziterapeuto, socialinio pedagogo, vaikai negauna tinkamos pagalbos iškilus problemoms. Mokykla neturi sporto salės, žaidimo aikštynų. Tačiau kūrybingų, sumanių ir pasiaukojančių darbui pedagogų dėka vaikai pasiekia gerų ugdymosi rezultatų, dalyvauja su normalaus intelekto vaikais tarptautiniuose ir respublikiniuose konkursuose, dažnai tampa prizininiais ir laureatais.

– **Žinau, kad tenka daug keliauti, gal teko domėtis tomis pačiomis problemomis kitose šalyse, kaip vyksta tokių vaikų ugdymas kitur?**

– Kiekvienais metais tenka aplankyti vieną ar dvi Europos šalis ar pasisvečiuoti Jungtinėse Amerikos Valstijose. Specialioji mokykla dalyvavo kartu su keliomis Šiaulių apskrities specialiosiomis mokyklomis įgyvendinant projektą „Mokyklų kompetencijų didinimas užtikrinant švietimo paslaugų kokybę Šiaulių apskrities viršininkui pavaldžiose švietimo įstaigose“. Teko susipažinti su Danijos ir Švedijos tokios pat rūšies mokyklų darbu. Ten kiekvie-

nas mokytojas turi kelis padėjėjus, kineziterapeutą, 2-3 klasėms skirtas socialinis pedagogas, psichologas. Vaikams su kompleksiniais sutrikimais puikiai pritaikytos patalpos ir priemonės, vaikas įvairiose klasėse vietose jaučiasi saugus. Turtingos sporto salės su sportiniu inventoriu, pritaikytos žaidimų aikštelės, baseinai. Mokytojas naudoja leidyklų išleistomis mokymo priemonėmis, kurių spalvos, paveikslėlių dydis sudomina mokinius dėstomu dalyku, priemonės patvarumas leidžia vaikui laisvai ja naudotis. Mokyklos visiškai aprūpintos transporto priemonėmis, mokytojas bet kada gali organizuoti išvykas pagal sudarytą mokymo planą ar iškilus būtinybei. Visas dėmesys sutelkiamas vaiko kokybiškam ir visapusiškam ugdymui ir pagalba mokytojui.

– **Suprantu, kad Lietuvos mokyklose labai daug kas vyksta dėka mokytojų išradingumo, galų gale – jų noro ir sugebėjimo. Pati varčiau tavo vaikų darbelius, o ir mes (Moterų klubas „Alatėja“ – Red.) savo laikraštyje pasakojome apie įvairias tavo klasės vaikų užimtas prizines vietas įvairiuose konkursuose. Taip pat esu dėkinga, kad padovanojai man knygutes, kurias pati ir išleidai. Gal gali apie jas papasakoti?**

– Šiandieninėje mokykloje pedagogai nuolat ieško naujų darbo su mokiniiais metodų ir būdų. Dirbdama su normalaus ir sutrikusio intelekto vaikais, ieškodama įvairesnių darbo formų, sumaniau ir kolegei pasiūliau parengti mokomąsias priemones – pratybų sąsiuvinius „Smalsučio mokyklėlė“ ir „Mažieji gudročiai“. Leidinių tikslas – ugdyti normalaus ir sutrikusio intelekto mokinių mąstymą ir kalbą, supažindinti juos su gyvenimo gamta. Pateiktos leidinyje už-

duotys – kompleksinės, apimančios tuo pačiu metu skaitymą, rašymą, piešimą ir skaičiavimą. Šios mokomosios priemonės – pratybų sąsiuviniai – laiptelis iš namų į darželį ar mokyklą. Juo eidamas, vaikas įgis daug žinių ir drąsiau atvers klasės duris. Leidinys gali būti panaudotas mokant įvairaus išprusimo vaikus popamokiniu laiku, namuose arba laisvalaikiu.

– **Kokie išpūdžiai iš šiųmetinio pasibuvimo JAV?**

– JAV lankiausi ketvirtą kartą. Čia nuo Antrojo pasaulinio karo gyvena mano tėvo brolis Jonas ir jau 6 metus mano sesuo Rima su šeima. Per keturis kartus aplankiau apie pusę Amerikos valstijų. Susipažinau su Amerikos kultūra, gamta, tradicijomis, įvairių švenčių šventimu, aplankiau daugelį muziejų, zoologijos, botanikos sodų. Susipažinau su nuostabiomis moterimis iš „Alatėjos“ klubo, sutikau daug nuoširdžių ir šiltų žmonių. Kai tik grįžau į Linkuvą, sulaukėme jau kelintą kartą dovanų iš jų, už kurias esame labai dėkingi. Taip pat turėjau progos apsilankyti Michigan valstijos lietuviškame kampelyje „Dainavoje“. Kai atsirandi toli nuo tėvynės ir pamatai taip gražiai saugomą, tvarkomą daugelį dešimtmečių tausojamą lietuvišką kampelį svetimos valstybės viduryje, susimąstai, ką žmogui tikrai reiškia tėvynė, kalba, papročiai, tradicijos. Norisi kiekvienam savo mokinukui pasakyti – vertinkite savo valstybę, gražinkite ją, saugokime kultūrinės vertybes ir paveldą, dirbkime sąžiningai pavestus darbus, vadovaukimos Masudė Sadė Salmano žodžiais: „Tegul ta mano diena užmaršty lieka,/ Kuri tėvynei neatnešė nieko“, kad ten esantys svečiose šalyse su pagarba galėtų ištarti: „Aš esu lietuvis“.

Nukelta į 8 psl.

Prieš 20 metų Vilniuje suplevėsavęs trispalvė

Vilnius, spalio 7 d. (Alfa.lt) – Prieš 20 metų, 1988 m. spalio 7 d., Gedimino pilies bokšte pirmą kartą oficialiai buvo iškelta Lietuvos trispalvė.

Nuo vasaros, kai buvo įkurtas Lietuvos persitvarkymo sąjūdis, geltona, žalia ir raudona spalvos jau plevėsavos Sąjūdžio rengiamuose mitinguose.

Istorikai pastebi, kad vėliavos pakėlimas 1988 m. turėjo ne tik politinę, bet ir simbolinę reikšmę. Panašios iškilmės buvo surengtos pirmosios Lietuvos nepriklausomybės lai-

kais, kai kariai savanoriai taip pat Gedimino pilies bokšte pirmą kartą iškėlė trispalvę.

Sovietmečiu įstatymiškai Lietuvos tautinė vėliava draudžiama nebuvo, tačiau valdžia persekiavo ir bausdavo vien už jos turėjimą vadinama tai antisovietiniu išpuoliu.

Dviem dienomis vėliau nei Vilniuje trispalvė buvo iškelta ir virš Kauno Karo muziejaus bokšto, o maždaug po mėnesio tuometinė Aukščiausioji Taryba pripažino šią vėliavą valstybine.

2010-ieji paskelbti Žalgirio mūšio metais

Vilnius, spalio 7 d. (BNS) – 2010-uosius Seimas paskelbė Žalgirio mūšio metais. Priimdamas nutarimą Seimas teigia norįs pabrėžti istorinę Lietuvos ir Lenkijos pergalę 2010 m. liepos 15 d., stiprinti Lietuvos valstybingumą, ugdat patriotizmą ir plėtojant Lietuvos partnerystę su Lenkija.

Vyriausybei siūloma iki 2009 m. birželio 30 d. parengti Žalgirio metų programą, įtraukti į ją bendrus su Lenkijos Respublika renginius, ją patvirtinti ir numatyti finansavimą. Žalgirio mūšis, vykęs 1410 m. lie-

pos 15 d. tarp jungtinių Lietuvos ir Lenkijos pajėgų ir Kryžiuočių ordino, baigėsi pastarojo sutriuškinimu, po kurio Kryžiuočių ordinas nebeatsigavo. Pergalė nutraukė porą šimtų metų trukusius lietuvių žemių grobstymus.

Įvairių istorinių šaltinių duomenimis, pusantros paros trukusiame mūšyje dalyvavo 25–85 tūkst. žmonių, o žuvo 15–50 tūkst. karių. Lietuvių ir lenkų pusėje dalyvavo samdytos totorių, moldavų, čekų pajėgos, kryžiuočius parėmė riteriai iš įvairių Vakarų Europos šalių.

Čekai greitai tikisi bevizio režimo

Praha, spalio 7 d. (AFP/BNS) – Čekijos piliečiai nuo kito mėnesio vidurio galės lankytis Jungtinėse Valstijose be vizų, paskelbė Europos reikalų ministras.

Bevizis režimas įsigalios nuo lapkričio 17 d., kai šalis švęs XIX komunistinės Čekoslovakijos žlugimo metines. Tikimasi, kad susitarimas dėl bevizio režimo būsiąs netrukus pasirašytas Prahoje. Tai padarysiąs JAV teritorinio saugumo sekretorius Mi-

chael Chertoff, atvyksiantis į Pragę spalio pabaigoje.

JAV ambasada sakė turinti vilčių, kad bevizis režimas bus įvestas iki šių metų pabaigos, bet M. Chertoff viešnagės tikslų nekommentavo.

1989 m. lapkričio 17 d. buvo žiauriai išvaikyta taiki studentų demonstracija, surengta praėjus kelioms dienoms nuo Berlyno sienos nugriovimo. Čekijoje tai buvo pavadinta Aksomine revoliucija.

JAV LB remia Piliečių Santalką

Atkelta iš 1 psl.

Gen. Jonas Kronkaitis, vienas iš Piliečių Santalkos steigėjų, džiaugėsi JAV LB sprendimu įsipareigoti Santalkos fondui pabrėždamas, kad ši parama padės Santalkai stiprinti pilietines nuostatas Lietuvoje. „Patirtis rodo, kad esant pilietinei visuomenei, geriau dirba valdžios įstaigos, sėmingiau veikia ekonomika, žmonės labiau patenkinti savo gyvenimu, yra aktyvūs, visuomeniškai ir tolerantiški. Šito siekia Piliečių Santalka Lietuvoje, kur dar sunkiai įveikiama korupcija, siauri grupiniai interesai,

Konstitucijai prieštaraujantys veiksmai ir visuomenės abejingumas viešajam gyvenimui.”

Piliečių Santalka – neformalus Lietuvos piliečių ir pilietiškų organizacijų tinklas, kuriam vadovauja pirmininkė Vaiva Žukienė, vicepirmininkai Darius Kuolys ir Jonas Kronkaitis.

Santalkos fondas yra pelno nesiekianti organizacija, kuri telkia lėšas Piliečių Santalkos veiklai remti. Fondui vadovauja Lietuvos Respublikos ambasadorė Kanadoje Gintė Damušytė.

Svarbu žinoti

Bažnytinei santuokai reikės mažiau dokumentų

Alfa.lt – Lietuvos teisingumo ministras patvirtino naujos redakcijos Pranešimo apie bažnyčios (konfesijų) nustatyta tvarka įregistruotą santuoką formą ir pranešimo tvarkos aprašą.

Atsižvelgiant į šių metų liepos 15 d. priimtą Seimo nutarimą, kuriuo buvo suteiktas valstybės pripažinimas Septintosios dienos adventistų Bažnyčiai, nuo šiol į apskaitą civilinės metrikacijos įstaigose bus įtraukiamos ir tos santuokos, kurios bus įregistruotos ir Septintosios dienos adventistų religinės bendruomenės.

Vadovaujantis naująja tvarka, santuokos sudarymo vietos civilinės metrikacijos įstaigai pateikiamame nustatytos formos pranešime apie santuokos įregistravimą bus nurodoma mažiau asmens duomenų.

Teisingumo ministerija pažymi, kad siekiant bažnytine tvarka sudarytą santuoką įtraukti į valstybinę apskaitą, religinės bendruomenės ar bendrijos (išskyrus lotynų apeigų katalikų) įgalioti asmenys, kaip ir anksčiau, santuokos sudarymo vietos civilinės metrikacijos įstaigai per 10 dienų po santuokos sudarymo bažnyčios (konfesijų) nustatyta tvarka turės pa-

teikti nustatytos formos pranešimą apie santuokos įregistravimą.

Taip pat primenama, kad pagal galiojančią tvarką užsienio valstybėse, išskyrus Europos Sąjungos valstybes nares, kuriose bažnytinė santuoka prilyginama civilinei santuokai ir į valstybės apskaitą neįtraukiama, bažnyčios (konfesijų) nustatyta tvarka sudaryta santuoka į apskaitą Lietuvoje taip pat neįtraukiama.

Rinkėjams – dar viena interneto svetainė

BNS – Seimo rinkimams skirtoje interneto svetainėje www.manoseimas.lt siūloma daugiau sužinoti apie dabartinius Seimo narius ir kandidatus į naująjį parlamentą. Svetainėje pateikiami duomenys apie dabartinius Seimo narius, jų balsavimus įvairiais klausimais, jų biografijos ir vieši pasisakymai. Taip pat skelbiamos kandidatų į naująjį parlamentą biografijos, straipsniai spaudoje, pateikiami duomenys apie rinkimų finansavimo šaltinius.

Rugpjūtį piliečiams pristatytas kitas daugiausia akademinės bendruomenės pasiūlytas internetinis projektas „Manobalsas.lt“, kūrėjų vadinamas „racionalaus balsavimo sistema internete”.

Yra galimybė sužinoti, kas gauna ES lėšas

Briuselis, spalio 7 d. (BNS) – Pradėjo veikti nauja Europos Komisijos (EK) „finansinio skaidrumo sistema” interneto svetainė ir paieškos sistema, kurioje pirmą kartą bus galima gauti išsamios informacijos apie Komisijos ir jos tarnybų tiesiogiai valdomų Europos Sąjungos (ES) lėšų gavėjus.

„Labai mažai pasaulio viešųjų administracijų atskleidžia savo apskaitą taip, kaip tai dabar darome mes. Užtikrinsime visavertę, patikimas ir vartotojams palankias galimybes susipažinti su finansine informacija apie subsidijas, sutartis ir kitas ES paramos formas ir palyginti šiuos duomenis. Manau, tai bus naudinga ir būsimiems debatams apie tai, kaip būtų geriausia panaudoti ES biudžetą”, – pareiškė už finansinių programavimą ir biudžetą atsakinga EK narė Dalia Grybauskaitė.

Svetainėje pateikiama ankstesnių finansinių metų apžvalga ir maždaug 28 tūkst. įrašų apie Komisijos tvarkomas programas įvairiose politikos srityse, įskaitant mokslinius tyrimus, švietimą ir kultūrą, energetiką ir transportą, taip pat pateikiama tam tikra informacija apie pagalbą trečiosioms šalims, teigiama Komisijos pranešime.

Naujoji paieškos sistema leidžia vartotojams lengviau išnagrinėti ir palyginti informaciją apie gavėjus ir politikos sritis. Naujoji svetainė ir sistema parengtos Komisijai įgyvendinant Europos skaidrumo programą.

Pristatytoje bandomojoje FSS interneto svetainės versijoje teikiama informacija apie Komisijos ir jos tarnybų tiesiogiai valdomų lėšų gavėjus. Duomenų galima ieškoti per paieškos sistemą pagal įvairius paieškos vertinimus.

Lenkijoje silpnėja Katalikų Bažnyčios ryšiai su tikinčiaisiais

Vilnius, spalio 6 d. (BNS) – Lenkijoje, kuri dažnai yra laikoma viena iš religingiausių šalių Europoje, Katalikų Bažnyčios parapijos iki šiol buvo ne tik religinio gyvenimo, bet ir visuomeninės veiklos centrai.

Tačiau, kaip rašo šalies naujienų agentūra PAP, remdamasi viešosios nuomonės tyrimo agentūros CBOS surengta apklausa, lenkų katalikų ryšiai su parapijomis silpnėja.

Palyginti su 2005 m., 12 proc. apklausos dalyvių sakė esantys nepatenkinti parapijų religinių bendruomenių veikla, 11 proc. – labdaros organizavimu, o 7 proc. – konsultacijomis šeimos klausimais.

Nors 41 proc. apklaustųjų teigia, jog parapijos oficialiai praneša apie

savo pajamas ir išlaidas, tačiau 12 proc. teigia, jog sužino tik apie išlaidas. Be to, 47 proc. tikinčiųjų teigė savo parapijose negaunantys jokių oficialių pranešimų apie jų finansinę veiklą. Tuo tarpu dauguma lenkų vienaip ar kitaip remia savo parapijas.

Lenkų tikinčiųjų ryšiai su savo parapijomis ypač susilpnėjo po popiežiaus Jono Pauliaus II mirties.

Apklausa parodė, kad vis mažiau žmonių dalyvauja parapijų religiniame ir visuomeniniame gyvenime. Savo ruožtu kiti tikintieji teigia, kad jų nuomonė neturi įtakos parapijų reikalams, todėl jie neįaučia poreikio su jomis bendradarbiauti.

Lenkijoje katalikais save laiko 92 proc. gyventojų.

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

ES šalių vadovai ramina bankų indėlininkus

ES valstybių vadovai sutarė imtis priemonių finansų krizės pasekmėms sušvelninti.
News Bridgepix nuotr.

Liuksemburgas, spalio 7 d. (AFP/BNS) – Europos Sąjungai (ES) pirmininkaujanti Prancūzija išplatino bendrą visų 27 ES valstybių vadovų pareiškimą, kuriame teigiama, jog šalys imsis visų reikiamų priemonių finansų sistemos stabilumui užtikrinti. Pasak Europos Komisijos prezidento Jose Manuel Barroso, padėtis rimta, tačiau stebuklingų priemonių nėra.

Finansų ministrai Liuksemburge antradienį aptarė skubias, vidutinės trukmės ir strategines priemones, kurios padėtų sušvelninti per pasaulį besiritančios finansų krizės pasekmes.

ES šalys taip pat pabrėžia būtinybę derinti veiksmus tarpusavyje. Euro zonos šalių ministrai, susitikę pirmadienio vakarą, pritarė šiam pareiškimui, tačiau, pasak eurogrupės pirmininko, Liuksemburgo premjero

Jean Claude Juncker, 16 eurą turinčių šalių vieningai sutarė, jog Europos stabilumo ir augimo dokumento, lemiančio euro zonos ekonomiką, jokių būdu keisti negalima, jame jau yra numatyta užtektinai lanksčių priemonių.

Ekonomikos ir monetarinių reikalų komisaras Joaquin Almunia pabrėžė, jog Europos Komisija skubiai rengia patarimus šalims dėl indėlių draudimo, tačiau kritiškai atsiliepė apie vienašališkus veiksmus, kurių jau ėmėsi Airija, Vokietija, Belgija ir kai kurios kitos šalys, paskelbdamos 100 proc. indėlių draudimą.

Bendras visų 27 šalių ministrų posėdis taip pat svarsto siūlymus dėl bankų buhalterinės apskaitos skaidrumo ir būtinybės riboti neįtikėtinai didelius bankų vadovų bei aukščiaušiu vadybininkų atlyginimus.

JAV neleis Izraeliui pulti Irano

JAV baiminasi, kad jų kariai Irake gali tapti Irano atsakomuoju taikiniu.

News Bridgepix nuotr.

Tel Avivas, spalio 7 d. (BNS) – Washington neleis Izraeliui smogti smūgio Irano branduoliniams objektams tol, kol jo kariai bus Irake, pranešė Izraelio televizija cituodama neįvardytus diplomatinis šaltinius.

Izraelio pareigūnas, kartu su šalies ministru pirmininku Ehud Olmert viešintis Maskvoje, atsisakė komentuoti šį pranešimą. E. Olmert į Maskvą nuvyko tikėdamas įkalbėti Kremlių nepardavinėti raketų bei kitos ginkluotės Iranui ir Sirijai.

„Channel 10“ per žinias pranešė, kad bet koks Izraelio smūgis Iranui reikštų tai, kad JAV karinės bazės Irake galėtų tapti atsakomojo smūgio taikiniu. JAV karių išvedimas iš Irako priklauso nuo to, kas laimės lapkričio mėnesį vykšiančius prezidento rinkimus. Demokratas Barack Oba-

ma teigia išvesiantis JAV karius iš Irako per 16 mėnesių nuo tapimo prezidentu. Tuo tarpu jo varžovas John McCain teigia, kad JAV kariai Irake gali likti neribotam laikui.

„Channel 10“ taip pat pranešė, kad Izraelis esą suprato, jog Jungtinių Tautų apribojimai ir visos tarptautinės pastangos nepadės sustabdyti Irano branduolinės programos, todėl Teheranas netrukus turės branduolinį ginklą.

Skelbiama, kad šalies užsienio reikalų ministerija jau rengia politikos programą, kurioje Iranas įvardijamas kaip branduolinė valstybė. Izraelio užsienio reikalų ministrė Tzipi Livni netrukus turėtų perimti šalies vyriausybės vairą iš atsistatydinusio E. Olmert.

AZIJA

BIŠKEKAS

Sekmadienį Ošo srityje Kirgizijos pietuose įvykusio žemės drebėjimo aukomis tapo 74 žmonės, pranešė agentūrai „Interfax“ Sveikatos apsaugos ministerija. Ošo srities ligoninėse yra 142 nukentėjusieji, tarp jų yra 93 vaikai, iš jų 7 – kūdikiai iki vienerių metų. Daugiau kaip 6 balų žemės drebėjimas beveik visiškai sugriovė Nuros kaimą Ošo srityje Kirgizijos pietuose.

BANKOKAS

Tailando sostinėje policija antradienį prie parlamento susirinkusius protestuotojus vaikė ašarinėmis dujomis ir sužeidė 85 žmones, pranešė policijos pareigūnai ir medikai. Policijai bandant išvaikyti kelis tūkstančius protestavusių žmonių, kurie apsupo parlamentą norėdami sutrukdyti naujam premjerui pasakyti kalbą, 9 žmonės buvo sunkiai sužeisti. Politinis sąmyšis šalyje tvyro jau keli mėnesiai.

JAV

WASHINGTON, DC

JAV investicijų banko „Lehman Brothers“ vadovas pranešė, kad per 8 metus kaip priemokas ir darbo užmokestį gavo 300 mln. dolerių, rašo britų žinių tarnybos BBC naujienų svetainė. Richard Fuld, kurio bankas rugpjūtį pradėjo bankrutavimo procedūrą, davė parodymus JAV Atstovų Rūmų Priežiūros ir vyriausybės pertvarkos komitetui. Komitetas aiškina dabartinės finansų krizės priežastis. Posėdis buvo surengtas tuo metu, kai Europos ir Amerikos fondų rinkos išgyvena naują staigų kritimą.

AUSTRALIJA

PERTAS

Australijoje iki 40 žmonių buvo sužeista per lėktuvo skrydžio metu įvykusį atsitikimą, dėl kurio jis antradienį turėjo tūpti avariniu būdu, pranešė policija. „Airbus A320“, kuris pasiuntė pranešimą apie nelaimę, paskui sėkmingai nutūpė oro uoste Eksmuto mieste Vakarų Australijoje. Avarijos priežastis kol kas nežinoma. Aiškinamasi, kuriai oro bendrovei priklauso lėktuvas.

EUROPA

KIJEVAS

Ukrainos prezidentas Viktor Juščenko pirmadienį keliomis dienomis pratęsė derybų dėl provakarietiškos sąjungos atkūrimo laiką, pranešė jo spaudos tarnyba. Nepaisant V. Juščenko komentarų, šalyje nesutariama, kaip taikyti taisykles dėl to, kad jis gali paleisti parlamentą.

PRIŠTINA

JAV kariai Kosove liks mažiau siai iki 2009 m. pabaigos, pareiškė JAV gynybos sekretorius Robert Gates, viešintis šioje valstybėje, kurią Serbija vis dar laiko savo teritorijos dalimi. R. Gates kol kas yra pats aukščiausias JAV pareigūnas, apsilankęs Kosove nuo pat vienašališkos šios provincijos nepriklausomybės paskelbimo šių metų vasario 17 d. Gynybos sekretorius neigia, kad savo apsilankymu siekia pasiųsti Rusijai kokią nors žinią. Nemaža dalis apžvalgininkų mano, kad Kremlius Pietų Osetiją ir Abchaziją pripažino vien keršydamas Vakarams už Kosovo nepriklausomybės pripažinimą.

MINSKAS

Per vieną iš retų viešnagių Baltarusijoje Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (ESBO) pirmininkas pareiškė, kad Baltarusija neturi būti atskirta. Suomijos užsienio reikalų ministras Alexander Stubb viešnagės metu susitiko su Baltarusijos prezidentu Aleksandr Lukašenka. ESBO yra pareiškusi, kad neseniai vykę Baltarusijos parlamento rinkimai neatitiko demokratinų reikalavimų.

MAGASAS

Neramioje Ingušijoje įvykdytas pasikėsinimas į vieno šios Rusijos Kaukazo respublikos opozicijos vadovų Achmed Kotijev gyvybę. Ingušijos opozicionierius ir teisių gynėjas Magomed Chazbijev pranešė, kad išpuolis įvyko Ingušijos Nazranės rajone. Su karo nualinta Čečėnija besiribojančią Ingušiją, kurios dauguma gyventojų yra musulmonai, nuolat krečia smurtiniai išpuoliai.

ATLANTIC
Express Corp.

1-800-775-SEND
www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight
Krovinių gabenimas laivu | visas pasaulio šalis.

Air Freight
Krovinių gabenimas lėktuvu | visas pasaulio šalis.

Auto Export
Automobilių pirkimas bei siuntimas | visas pasaulio šalis.

Trucking
Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.

Small Packages
Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Baltarusijoje bei Ukrainoje.

8801 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

PAKALBĖKIME SU MOKYTOJA

Atkelta iš 5 psl.
– Ką galvoji apie lietuvišką švietimą JAV? Kaip patiko Čikagos lituanistinė mokykla ir kokios mintys kilo joje pabuvojus?
– Man per metus kelis kartus tenka lankytis Latvijoje, Rygos lietuvių vidurinėje mokykloje. Pabuvojau ir čia, Čikagos lituanistinėje mokykloje. Kaip ir Rygoje, likau sužavėta jaukios klasių aplinkos, kūrybiškai apipavidalintomis sienomis, rūpestingai sudėtomis priemonėmis, nuotraukose besišypsančiais, laimingais vaikų veidais įvairiose lietuviškose šventėse, įkurtais muziejais, menančiais Lietuvos istoriją. Stebėjau video įrašus iš vaikų renginių. Vėl verčia susimąstyti, ar tik vaikai, besimokantys tiek Rygoje, tiek čia, Amerikoje, (ir tik šeštadieniais), toli nuo tėvynės, kalbėdami su akcentu, nepralenktų savo žiniomis apie Lietuvą visomis prasmėmis eilinio lietuvių, nuolat gyvenančio Lietuvoje? Žaviuosi mokytojų darbu, kai per tokį trumpą laiką, vos kelias valandas, vaikams suglaustai, įdomiai, dalykiškai išdėsto žinias. Mokytojas turi pats būti žiburiu, patriotu, tėvynės gerbėju ir mylėtoju, kad vaikų širdyse uždegtų norą mokytis jiems jau dažnai tapusios svietimos lietuvių kalbos.

– Ką Mokytojo dienos proga palinkėtumei čia dirbantiems pedagogams ir sau pačiai?
– Mokytojams, dirbantiems šioje mokykloje, norėčiau paskirti B. Daunorienės eilėrašį „Mokytoju“:
Gal tu iš pasakos esi,/ O gal iš tolimų žvaigždynų?/ Kai apie Eglę mums seki,/ Tai, rodos, visa žemė žino,/ Kad Drebulėlė – tai silpnybė,/ Kad prakeikimas – neviltis,/ Tik broliai – žmogiška tvirtybė,/ Kuriai priklausau ateitis.
Gal tu pati maža žvaigždė,/ Gal jūros tviskanti gelmė,/ Jeigu akių tavų šviesoj/ Išnyksta širdgėlos lašai/

Linkuvos mokyklos mokinukė.

Kaip paukščiai vakaro žaroj?
O gal esi miškų tankmė/ Ar neišsenkanti versmė,/ Nugirdžius mus jausmais tyrais/ Ir išauginus ažuolais?
Sakyk, kur glūdi paslaptis,/ Kad amžinai esi jauna,/ Kad tu – ir džiaugsmas, ir viltis,/ Mažos širdelės atrama,/ Mįslė, per amžius menama,– Kas tu esi, mokytojau?

Norėčiau, kad visada išliktumėte mįslės neįmenamos mokiniams, neišsenkančiais žinių šaltiniais, užuojauta ir paguoda mažoms širdelėms. Kūrybos, kantrybės, tvirtybės, sveikatos jums ir jūsų šeimoms. Su gražia rudens švente – Mokytojo diena!
O sau pačiai palinkėčiau tikėti tuo darbu, kurį aš dirbu. Aplankyti naujų šalių ir dar ne kartą sugrįžti į šią lietuvišką oazę Amerikos širdy.

V. NAVICKAS

Atkelta iš 4 psl. jau ne vienoje Vyriausybėje. Kaip keitėsi Jūsų darbo pobūdis, tikslai, keičiantis politinei ir ekonominei padėčiai Lietuvoje ir pasaulyje?
– Be abejo, keitėsi besikeičiant Lietuvos gyvenimui, bet, galima drąsiai pasakyti, kad sunkiausias laikotarpis buvo nuo 1990 m., nes tuo metu buvo keičiama ir ekonominė, ir politinė santvarka. O kai tokio masto dvi reformos vyksta, visada nelengva surasti tuos sprendimus, kurie atitinka politiniams sprendimams. Būdavo tokių situacijų, kad vakar padiktotas ekonominis sprendimas šiandien tapdavo neaktualus, kadangi pasikeitė politinės nuostatos arba buvo pakeistos principinės valstybės raidos nuostatos. Tas laikotarpis pasižymėjo aštriomis diskusijomis, paieška ir neturėjo aktyvios tarptautinės paramos – įvairūs konsultantai, kurie vėliau buvo sudėtinė Lietuvos gyvenimo dalis (Pasaulio bankas, Tarptautinis valiutos fondas ir t.t.) iki 1992 m. pučo Maskvoje, kada Lietuva buvo oficialiai pripažinta nepriklausoma valstybe, mūsų šalyje dar nedirbo.

– Neseniai šalies ekonomistai ragino svarstyti, ar Lietuvai tikrai verta turėti beveik jokio valstybinio turto nebevaldančią Ūkio ministeriją, kuriai Jūs šiuo metu vadovaujate. Ar, Jūsų nuomone, nereikėtų Lietuvoje mažinti valdininkų skaičių?

– Galiu pasakyti, kad tai buvo spontaniški pasakymai, neįsigilinus į valdymo struktūrą ir į funkcijas. Be abejo, ministerija nėra turto valdytoja, nes jau beveik nebeliko valstybinių įmonių. Ministerija atlieka valstybines funkcijas, kurių viena, pvz., ne tik valstybinio, bet ir privataus energetikos ūkio formavimas. Ministerija, netgi nebūdama privačių įmonių tiesiogine steigėja, turi parengti ir priimti teisės aktus, kad šis ūkio sektorius veiksmingai veiktų. O kur visa pramonė ir verslas, viešieji pirkimai, ES struktūrinė parama ir kt. dalykai, kurie nieko bendro neturi su tiesioginiu valstybės turto valdymu. Manau, kad tie pareiškimai buvo labai neatsakingi. Žinoma, nieko gyvenime nekintamo nėra, bet darant pakeitimus valdymo struktūroje, reikėtų veikti kompleksškai ir pasvertai, kad tai duotų naudos, o ne ardytų.

– Kaip vertinate Lietuvos įstojimą į Europos Sąjungą ir NATO?
– Tik teigiamai ir tikiuosi, kad ateityje tas teigiamumas bus dar ryškesnis.

– Pabandykite kaip ekonomistas numatyti Lietuvos ateitį bent 10 metų į priekį. Kokias Lietuvos ūkio vystymosi galimybes ir trukdžius matote ateityje?
– Šviesi ir aiški su negrįžtama

pažanga ir, tikiuosi, kad po 10 metų mes tikrai jau būsime pasiekę tokį ekonominį plėtros lygį, kad gyvenime bent jau kaip vidutiniai europiečiai, o tai, lyginant tarptautiniais mastais, yra tikrai nemažai. Tikiuosi, kad tokia ekonominė ir socialinė plėtra bus išlaikyta.

– Daugelis šiandienos Lietuvos politikų kalba apie Lietuvos energetinę nepriklausomybę. Kokia Jūsų nuomonė šiuo klausimu?

– Energetikoje, kaip ir bet kokioje kitoje ūkio srityje, visiškos nepriklausomybės nuo kitų šalių ar nuo kitų energetinių sistemų išvengti neįmanoma. Mes galime kalbėti tik apie Lietuvos energetikos dalyvavimą bendroje ES energetikos rinkoje. Tai uždavinys, kuris mums ir padėtų ateityje kalbėti apie stabilesnę ir patikimesnę apsirūpinimą energetiniais ištekliais. Toks pagrindinis mūsų tikslas, bet, žinoma, energetinės nepriklausomybės didinimas yra susijęs ir su alternatyviais tiekimais ir tokių tiekimų patikimumu. Visi projektai, kurie veda link Vakarų ir užtikrina alternatyvius apsirūpinimus energetiniais ištekliais, yra mūsų energetinės nepriklausomybės stiprinimas. Šioje srityje pastaruosius porą darbo ūkio ministru metų teko nemažai nuveikti. Tačiau dar yra ir daug nebaigtų darbų, kuriuos, tikiuosi, man pavyks įgyvendinti ateityje.

– Kaip Jums, kaip ministrui ir Seimo nariui, sekasi bendrauti su Rytų ir Vakarų kaimynų valdžios atstovais?

– Bendradarbiaujame puikiai, ypač su atstovais iš Vakarų, nes dalyvaudami ES esame sudėtinė ES valdžios struktūrų dalis. Man, kaip ministrui, tenka atstovauti Lietuvai dviejose – konkurencingumo ir energetikos – ES ministrų tarybose, kuriose su kolegomis susitinkame beveik kas antrą savaitę ir išgirstame įvairiausių minčių ne tik apie ES, bet ir apie kitas šalis ir būdus, kaip perimti gerąją tų šalių praktiką. Su Rytais bendraujama ne taip aktyviai, nes su Rytais bendrąjį dialogą veda ES visų narių vardu, tad mums nedaug erdvės lieka tuose dvišaliuose santykiuose. Vis dėlto mūsų šalies ekonominiai interesai nemenkai susiję su kaimynais iš Rytų, tad esame įkūrę net tarpvyriausybines komisijas, kurių keletui vadovauju ir aš, kad būtų paprasčiau spręsti tarpusavio klausimus.

– Ką paguodžiančio galite pasakyti išeivijoje gyvenantiems lietuviams?
– Kviečiu kuo greičiau grįžti į Lietuvą, kur tikrai padarysite puikią karjerą verslo, mokslo, švietimo ar meno srityse. Visos galimybės tam Lietuvoje yra ir mes tikimės Jūsų aktyvaus dalyvavimo.

Kalbino Loreta Timukienė ir Dalia Cidzikaitė

SKELBIMAI

* **Vyras nuveža** į jums reikalingą vietą, dirba smulkesnius ar stambesnius remonto ir santechnikos darbus, prižiūri ligonius. Tel. 773-671-4804.

* **Lietuvos pajūryje** Palangoje, paroduodamas 15 arų žemės sklypas namų statybai. Netoli jūros. Kaina 300,000 litų. Galima derėtis, jei bus rimtas pirkėjas. Tel. Lietuvoje 460-57057 arba 370-683-89406.

REMKITE DRAUGO FONDA - RŪPINKITĖS DRAUGUI

Mano laikraštis
Kasdieninis
Nuolatinis
DRAUGAS
Tel: 773-585-9500 • www.draugas.org

* **Moteris ieško** pagyvenusių žmonių priežiūros darbo. Anglų kalba, nevairuoja, patirtis, rekomendacijos. Tel. 773-954-5223.

* **Pagyvenusį moteris**, turinti legalius dokumentus, rekomendacijas, automobilį, pirtų gerai apmokamą darbą prižiūrėti senelius pietiniuose rajonuose. Tel. 630-323-2785.

* **Moteris ieško** žmonių priežiūros darbo su grįžimu namo 3 dienas savaitėje. Gali būti naktinis arba gali pakeisti savaitgaliais. Tel. 708-691-6996.

* **Ieškau darbo**, kurį dirbdama galėčiau atsivesti savo dukrą. Galiu prižiūrėti jūsų vaikus, pabūti su seneliais, padėti namų tvarkyme. Tel. 708-945-0005, Renata.

* **Reikalinga auklė** su gyvenimu 4-5 dienas per savaitę 2.5 m. mergaitei ir 1.5 m. berniukui Homer Glen rajone. Anglų kalba ir vairuotojo pažymėjimas nereikalingi. Tel. 708-271-2100.

STASYS CONSTRUCTION

Stalio darbai, rūsių, vonių ir virtuvų įrengimas; priestatai; keramikos plytelės; „sidings“, „soffits“, „decks“, „gutters“, plokšti ir „shingle“ stogai; cementas, dažymas. Turiu darbo draudimą.

IŠNUOMOJA

Išnuomojamas 4 kamb. butas su baldais. Kedzie ir 66 pl. Naujasniame name.
Tel. 708-656-6599

SKELBIMAI

PASLAUGOS

Senelių namai Los Angeles, CA, laukia gyventojų. Garantuojame draugišką aplinką, skanų maistą, gerą priežiūrą, nuostabų klimatą. Leidimas: 197605898. Tel: (323) 353-2140, fax: (323) 931-4576, Jūratė Ezerskienė.

BALTOJI KNYGA

(Nūdienės Lietuvos šviesuolių mintys apie Lietuvą ar jos ateitį)

Nr. 43

Giedrius KUPREVIČIUS

Vienas iškilus Lietuvos kunigas neseniai teigė, kad lietuvis labai draugiškas, visuomet padeda silpnesniems ir dosnus vargšams, jo būdas taikus, o veidą puošia nuoširdi šypseną. Šie žodžiai buvo pasakyti be ironijos. Pradžioje pasimečiau – kur sutiksi tokių lietuvių? Gi kai pagalvoji, jo žodžiuose daug tiesos: juk esame žmonės, ir iš prigimties gėris turėtų mūsų širdyse dominuoti. Tačiau visi šie gražūs bruožai virsta blogybėmis, kai draugiškumą iškeičiame į pavydą, o taikos siekiame kardu. Sunku atspirti blogiui, kai jis šiandien taip reklamuojamas ir toleruojamas. Tikiu, kad ateis laikas, kai gražieji lietuivio bruožai papuoš Europos bendrijos veidą. O gal ir pavyzdį parodys.

Marcelijus MARTINAITIS

Apie tai nieko nauja nepasakysiu. Gal tik tai, kad smarkiai keičiasi lietuivio charakteris, mums tampant miesto tauta. Tai nėra taip paprasta, nes didžiuma kuriančiųjų šiandieninę valstybę, jos kultūrą, savo panašę atsinešėme tėviškių žemės, apgyvendinome miestus, net ir patį Vilnių. Vienoks lietuvis yra pagal Vaižgantą, Krėvę, ir jau visai kitoks šiandien, neatpažįstamas pagal senuosius raštus, kurį įsivaizduojame kaip buvus darbštų, mylintį savo žemę, vaikus, darome sau priekaištus. Vargu, ar taip gražu buvo? Veikė bendruomeninė moralė, tam tikra etninė atsakomybė, perteikiama per papročius, tautosaką, giminystę, paveldą. Bet išėjęs iš tos bendruomenės žmogus tarsi apsinuogina, o tai, kas vadinama pilietine ir kultūrine bendruo-

mene, dar tik randasi. Miestuose dažniausiai dar vis esame vienkiemių žmonės.

Antra vertus, okupacijos, persekiojimai žmoguje pažadino tamsias jėgas: kerštą, pavydą, savęs sunaikinimo instinktus. Miesto erdvė mums atrodė tuščia, nes literatūros klasikoje neretai buvo ji vaizduojama kaip amorali. Ar tai nėra, grįžtant prie to, kas jau pasakyta, neurozių bei savižudybių šaltinis, laike ir erdvėje įstigusių žmonių drama?

Stasys NOREIKIS

Gražiausios ir negražiausios savybės yra ant vieno svarstyklį. Norėtusi, kad vis labiau nusvertų gražiausios.

Tikėjimas – netikėjimas,
Meilė – baimė,
Blaivybė – girtumas,
Principingumas – neprincipingumas,
Ištikimybė – išdavystė,
Atlaidumas – pagieža,
Pozityvizmas – negatyvizmas,
Sugebėjimas mokytis iš klaidų – nesugebėjimas mokytis iš klaidų.

IX. Moraliniai principai, kuriais vadovaujatės

Elena Nijolė Bukelienė

Savo gyvenime vadovaujuos Dekalogo principais. Žmogus turi skleisti meilę, gerumą bei atlaidumą ir būti sąžiningas. Pastarasis bruožas reiškia, kad savo laisvės negaliu skleisti kitų sąskaita, kad turiu dorai atlikti savo pareigas ir, kol tik jėgos leidžia, pati užsidirbti duonos.

Bus daugiau.

Šiluvos atlaidai. Lietuva. Dalia Cidzikaitės nuotr.

Dantų gydytojai

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą.
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.
**4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401,
Chicago, IL**
Tel. 708-422-8260.

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

Akių ligos

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

Vidaus ligos

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
**6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638**
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

Dr. PETRAS V. KISIELIUS
**Inkstų, pūslės, prostatos
gydymas bei chirurgija**
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
630-941-2609

Chirurgai

SKAUTYBĖS KELIAS

Sekmadienį studijų dienų dalyviai dalyvavo šv. Mišiose Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijos koplyčioje su vėliavomis ir palyda. Iš k.: filisteriai Jonas Variakojis, Leonas Maskaliūnas, Stepas Matas, dr. Renata Staniškienė, Danguolė Bielskienė ir dr. Vilija Kerelytė.

Atkelta iš 2 psl. dr. Vilija, padėkoti prelegentui, įteikė jam atmintiną medžio ir vario raižinį.

Po pašnekesio turėjome progą pailsėti, pasivaikščioti po žaliuojantį parką ir galiausiai papietauti. Popiečio laikas buvo skirtas Filisterių skyriaus veiklos pranešimui, kurį skaitė iš tolimos Kalifornijos atvykusi valdybos pirmininkė vs. fil. Zita Rahbar. Jos pranešimas apėmė nuveiktus darbus, buvo pasidalinta ir ateities veiklos planais. Z. Rahbar pasidžiaugė gerai pasisekusia IX Tautinė stovykla, kurioje jai teko eiti pastovyklės koordinatorės pareigas. Sesė Zita pabrėžė, kad ji ne viršininkavo, bet derino veiklą. Akademikų stovykloje stovyklavo 30 darbščių sesių ir brolių, kiti akademikai talkino turtams, draugovėms. Valdybos pirmininkė iškėlė geresnio susižinojimo reikalingumą. Ji sakė, jog reikėtų, kad filisteriai, akademikai padarytų pranešimus apie Akademinių skautų sąjungos veiklą tunto skautams, nes ne visi studijuojantys skautai žino, kad gali įsijungti į Akademinių skautų vienetą. Taip pat reikia daugiau reklamos. Šiuo metu informaciją apie mus, — sakė sesė Zita, — galima rasti internete. Ji pasidžiaugė, kad būtent interneto dėka 14 studentų stovyklos metu davė pasižadėjimus ir įsijungė į Akademinių skautų sąjungą.

Paskutinę studiją apie toleranciją šeštadienio vakare pristatė psichologijos daktarė Rima Kašubaitė-Binder. Jos pasirinkta tema — „Tolerancija: psichologinė perspektyva”.

Pranešėja pabrėžė, kad tolerancija išplaukia iš žmogaus elgesio, planavimo, fizinių problemų, jo emocinės būsenos. Galvojantis asmuo supranta, kas tinka, o kas – ne. Jis yra tas asmuo, kuris valdo savąsias mintis, žodžius ir veiksmus. Kiekvienas asmuo išreiškias savo nuomonę, turi pažinti savo vertę ir įvertinti kito mintis. Žmogaus išsiauklėjimui daug įtakos turi aplinka, jo temperamentas ir nusiteikimas priimti žinias teisingai. Teisingam sprendimui daug įtakos turi asmens emocinė būklė, antai kaip meilė, neapykanta, taip pat ir išsilavinimas. Tad tolerancija yra moralinis nusiteikimas gerbti kiekvieną nuoširdžią, savarankišką pažiūrą, neprimitant savosios kitiems.

Po pokalbio nebuvo pamiršta ir dr. Rima, jai buvo įteikta žydinčių gėlių ir meniškas dirbiny, padėkota už pranešimą. Tai buvo paskutinis šiųmetinių studijų dienų pranešimas. Dalyviai turėjo daug laisvo laiko pasiruošti vakaro laužo programai. Laužo programai vadovavo filisteriai Tayda ir Richardas Chiapettos, talkinant jų dukrelėms. Vakaras prabėgo bedainuojant.

Kitos dienos ryte papusryčiaus vyko į Palaimintojo Jurgio Matulaičio misiją, Lemont, išklaudyti Šv. Mišių ir taip užbaigti Studijų dienas. Suvažiavimą organizuojant be valdybos daug prisidėjo filisteriai Jūratė ir Jonas Variakojai, o suvažiavimo metu – filisterės Svajonė Kerelytė ir Danguolė Bielskienė. Pasimatysime kitais metais. Ad Meliorem.

**„Draugo“ 99-ųjų metų sukakties pokylis
spalio 25 d., šeštadienį, Willowbrook pokylių salėje
Meninę programą atliks pianistė dr. Frances Covalevsky
ir tautinių šokių grupė „Suktinis“.**

**Pokilyje dalyvaus garbės svečias
Kauno metropolitas arkivyskupas
Sigitas Tamkevičius.**

**6 val. v. – kokteiliai
7 val. v. – vakarienė**

Bilietus į pokylį galima įsigyti „Draugo“ administracijoje, 4545 West 63rd Street, Chicago, IL 60629.
Tel.: 773-585-9500.

Šviečiamės ir džiaugiamės „Seklyčios“ popietėse

ALDONA ŠMULKŠTIENĖ

Čia suminėsiu tik keletą labiau atmintin įstrigusių popiečių, nors jos visos yra įdomios ir mielos. Pradėsiu nuo paskutinės popietės spalio 1-ąją. Juozo Polikaičio, šių popiečių vedėjo ir JAV LB Socialinių reikalų tarybos pirmininko, pastangų ir jo kompiuterinių žinių išmanymo dėka, beveik pusantros valandos džiaugėmės š. m. rugsėjo pirmosios Lietuvoje švente. Tai Laisvės ir Mokslo metų pradžios diena. Laisvės, nes prieš 15 m. – rugpjūčio 31 d. – iš Lietuvos išėjo paskutiniai rusų kariuomenės daliniai ir rugsėjo 1-oji buvo paskelbta Laisvės diena. Tą pačią dieną prasideda ir mokslo metai Lietuvoje. Ekrane matėme Garbės sargybos kuopos pasirodymą Prezidentūros aikštėje, Vilniuje. Šaunūs Lietuvos kariai puikiai, visi kaip vienas, atliko įvairius rikiuotės ir šautuvo valdymo numerius. Gėrėjomės ir džiaugėmės puikiais jaunais Lietuvos kariais! Po visų sugiedoto Lietuvos himno (giedama „Lietuva, Tėvyne mūsų...“, o ne ... „Tėvyne mūsų“, kaip kad mes įpratę giedoti. Ir „... Tegul saulė Lietuvoj“, o ne „...Lietuvos...“ kaip dažnai girdime čia giedant. Lietuvoje (ir visi dažniau čia) giedama tiksliai pagal Vinco Kudirkos žodžius), po to sveikinimai – trumpi, jų nebuvo daug. Puikią muzikinę programą atliko kariškių choras, kuris sudainavo keletą karinių dainų, karinis orkestras ir talentingi jaunuoliai bei vaikai atliko liaudies, klasikinės ir populiarios muzikos kūrinius. Žavėjomės, džiaugėmės, kad matome tokią gražią Lietuvą, atsispindinčią jaunatviškuose veiduose. Taip pavargę esam nuo tų visų neigiamybių, apie kurias skaitome ir girdime. O juk Lietuvoje yra tiek daug ir gėrio, ir grožio.

Skirstėmės gerai nusiteikę, o gera nuotaika šiais laikais – geriausias vaistas!

Prieš porą savaitių, net dvi trečiadienių popietes, ir mes „dalyvavome“ Šiluvos atleidų rugsėjo 14-osios šventėje, kur buvo iškilmingai atšvęstas Marijos 400 m. apsireiškimo jubiliejus. Matėme daugiataukstantinę minią žmonių ir išklausėme iškilmingas šv. Mišias, kurias atnašavo Koelno kardinolas, popiežiaus Benedikto XVI atstovas, kartu su visa grupe kitų aukštų dvasininkų. Jis pamokslą sakė vokiškai ir ne vienas iš mūsų (dar atsimindami kadaise mokėtą kalbą) galėjome jį sekti. Lietuviškojo vertimo žodžiai buvo daug ilgesni, lyg papildymas. O gal taip buvo todėl,

kad buvo sekama kardinolo duotu raštišku tekstu. Žodžiu jis kalbėjo kiek trumpiau.

Apeigos buvo iškilmingos ir įspūdingos. Baigiantis iš svetimtaučių svečių aukštų dvasininkų ir amerikiečių valdžios atstovų nuskambėjo gražūs sveikinimai.

Tiems, kurie niekada nėra buvę Šiluvoje, vaizdai sukėlė gilių išgyvenimų ir norą ten nuvykti, o tiems, kurie jau yra lankęsi Šiluvoje – gražius prisiminimus.

Popietėse žiūrime ne tik vaizduotes, dažnai išklausome ir įdomių kalbėtojų. Tokia buvo rugpjūčio 27-osios popietė, kurios metu kalbėjo Lituanistikos Tyrimo studijų centro archyvų direktorė Skirmantė Miglinienė. Ji išdalino dalyviams jubiliejinį (1952–2008) centro leidinį ir papasakojo apie jį. Lituanistikos Tyrimo ir studijų centrą sudaro: Pasaulyje lietuvių archyvas, Žilevičiaus-Kreivėno lietuvių muzikologijos archyvas, Lietuvių medicinos muziejus ir archyvas, S. Budrio fotoarchyvas, Vaizdinių-garsinių priemonių skyrius, J. Dainausko biblioteka ir archyvas, LTSC Meno archyvas, Lietuvių genocido tyrimo centras Amerikoje, Ramovėnų laisvės kovų muziejus, Lietuvių muziejus, Lituanistikos institutas, Pedagoginis lituanistikos institutas.

Skirmantė Miglinienė kvietė klausytojus užduoti klausimus. O tų klausimų, į kuriuos S. Miglinienė atsakė, aiškino, buvo daug ir įvairių.

S. Miglinienė pabrėžė archyvinės medžiagos svarbą ir ragino lietuviškas knygas, plokšteles, juostelių įrašus, filmus, užrašus, organizacijų knygas, renginių programas, nuotraukas, laiškus ir pan. perduoti archyvu, kuris gautą medžiagą peržiūrės, įvertins, sukataloguos kaip archyvinę medžiagą. Suinteresuoti gali skambinti trečiadieniais Tyrimo centrui tel. 773-434-4545.

Dar norėtusi pasakyti, kad „Seklyčios“ popietėse besirenkantys yra ir jau seniai, ir neseniai iš Lietuvos atvykusieji. Visi draugiški, nuoširdūs. Grįžę po vasaros iš Lietuvos dalijasi atvežtais skaniais saldainiais. O kai pradėjo nokti pomidorai, kas tik norėjo, buvo aprūpinti jais mūsų gerųjų daržininkų. O jei kas ką skanaus atveda, pvz., lietuviškos juodos kvepiančios duonos iš Lietuvos, jos riekėmis apdalina ir popiečių lankytojus.

Tose popietėse mes ir šviečiamės, ir džiaugiamės, ir bendraujame, ir pietaujame!

Lietuvos Studijų Sambūris Tasmanijos universitete

ALGIMANTAS TAŠKŪNAS

Pietiniame žemės pusrutulyje yra tik vienas akademinis Lietuvos studijų židinys. Tai Lietuvos Studijų Sambūris tolimajame Tasmanijos universitete. Sambūriui vadovauja humanitarinių mokslų absolventas Vincas Taškūnas.

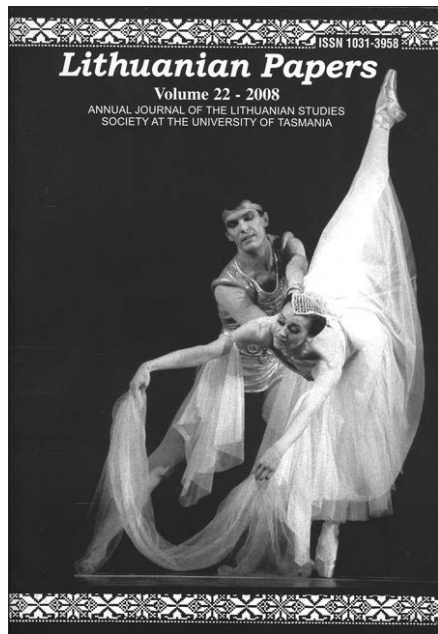
Australijoje yra 38 universitetai, bet nė vienas iš jų neturi lituanistikos katedros. Nėra nei mažesnių skyrių, pašvęstų Lietuvos ar Pabaltijo studijoms.

Kad bent iš dalies užkišti šitą spragą, 1987 metais privačiomis jėgomis ir privačiomis lėšomis Tasmanijos universitete buvo įsteigtas Lietuvos Studijų Sambūris, sutrumpintai vadinamas LSS. (Tasmanijos universitetas yra ketvirtas senumu Australijoje). Sambūriui trūksta didesnio vietinių tautiečių užnugario, nes Tasmanijoje, kuri žemės plotu panaši į visą Lietuvą, yra labai mažai lietuvių (spėjama, tarp 40 ir 100). LSS neturi nuolatinių pajamų, verčiasi iš aukų. Nepaisant šių sunkumų, Sambūris veikia jau aštuonioliktus metus.

LSS leidžia „Lithuanian Papers“. Tai vienintelis akademinis lietuvių žurnalas anglų kalba visame Pietiniame žemės pusrutulyje. LSS jau spėjo išleisti 17 šito žurnalo numerių (po 72–96 psl.) ir jame atspausdino per 150 originalių mokslo darbų apie Lietuvą anglų kalba. Be to, LSS išleido 4 knygas, tarp jų „Nereikalingų svetimžodžių rinkinį“. Daugiau nei 200 „Rinkinių“ padovanota Lietuvai.

LSS nariai – studentai garsina Lietuvą Tasmanijos universitete, tęsdami mokslo darbus lietuviškomis temomis ir sykiu supažindindami savo profesorius su Lietuva. Šie darbai skaitomi ir diskutuojami per pietų pertraukų seminarus, kuriuos universitete suruošia Lietuvos Studijų Sambūris (LSS). LSS rūpesčiu, 12 disertacijų ir didesnių mokslo darbų apie Lietuvą ir lietuvius jau yra užbaigti Tasmanijos universitete.

LSS nariai garsina Lietuvą ir už Tasmanijos ribų. Pavyzdžiui, jie dalyvauja visose AABS (pabaltiečių) konferencijose Australijoje. 1997 metais Adelaidėje net keturi LSS atstovai skaitė paskaitas: Vincas Taškūnas – apie lietuvių tautinę sąmonę; Sarah Taylor – apie konservacijos plėtrą Lietuvoje; Algimantas Taškūnas – apie lietuvių įnašą Australijai; ir Amanda

Žurnalas „Lithuanian Papers“ leidžiamas Australijoje.

Banks – apie Lietuvos gamtos apsaugą.

1998 metų birželio 19–21 d. Vincas Taškūnas skaitė paskaitą tarptautinėje AABS Pabaltijo Studijų konferencijoje, Indianos universitete, Bloomington. Tai buvo pirmas kartas, kad studentas iš Australijos buvo pakviestas su paskaita lietuviška tema į AABS konferenciją JAV.

Esant pareikalavimui, LSS rengia lietuvių kalbos kursus Tasmanijos universitete. Nuo 2003 kovo mėn. vyksta kursas pradedantiems: yra 12 mokinių.

LSS pastangomis Tasmanijos universitetas 1997 m. įvedė metinę stipendiją (Lithuanian Honours Scholarship) geriausia ketvirtų metų studentui, rašančiam „Honours“ lygio disertaciją apie Lietuvą arba lietuvius.

O kaip bus ateityje? Tai priklausys nuo pačių lietuvių – išeivijoje ir Lietuvoje. Pradžioje visus Sambūrio darbus atlikdavo neapmokami savanoriai, bet jie baigia išnykti. Norint išsilaikyti ilgesniam laikui, reikės apmokamų tarnautojų; bet kas jais rūpinsis ir kas jiems mokės algą?

Patirtis rodo, kad, norint išlaikyti Lietuvos nepriklausomybę, labai svarbu turėti įtakingų Lietuvos užtarėjų užsienyje. Reikia puoselėti tokius mokslo centrus, kaip Tasmanijos Sambūris. Reikia žmonių, kas nuolat skatintų studijas apie Lietuvą – tarp savųjų ir svetimųjų. Reikia sugėbančių skelbti faktus apie Lietuvą ir ją ginti žiniasklaidoje.

Siūlykite kandidatus 2008 metų Kultūros premijoms gauti

JAV LB Kultūros taryba kviečia lietuvių visuomenę siūlyti kandidatus 2008 metų kultūros premijoms gauti. **Kandidatus komisijoms siūlyti iki š. m. spalio 30 d.** Premijos – po 1,000 dol. Šiais metais premijų rėmėjas yra JAV LB Krašto valdyba.

Dailės premija – skiriama JAV lietuviams dailininkams, kurie dalyvauja kultūrinėje veikloje. Dailės premija apima visas meno šakas – tapybą, grafiką, skulptūrą, fotografiją, keramiką ir tekstilę-audinius. Komisijos pirmininkė Laima Apanavičienė, Čiurlionio galerijos direktorė. Adresas: Laima Apanavičienė, 5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636

Teatro premija skiriama JAV lietuviams teatralams, kurie dalyvau-

ja kultūrinėje veikloje. Apima teatro vienetų, režisierius bei ilgamečius ir nusipelnčius teatro darbuotojus. Komisijos pirmininkė yra Laima Šileikytė-Hood. Adresas: Laima Šileikytė-Hood, 40 Fifth Ave., New York, NY 10011.

Spaudos darbuotojo – bendradarbio premija skiriama tiems, kurie dalyvauja JAV lietuviškoje spaudoje. Ypatingas dėmesys skiriamas tautiškumo, bendruomeniškumo, lietuvių telkinių veiklos, Lietuvos valstybingumo temoms. Apima žurnalistus, spaudos darbuotojus (korespondentus) bei redaktorius. Spaudos darbuotojo komisijos pirmininkas – Edvardas Šulaitis. Adresas: Edvardas Šulaitis, 1330 S. 51st Ave., Cicero, IL 60804.

PALANGOJE PUOSELĖJAMAS PARTIZANŲ ATMINIMAS

DR. ALDONA KAČERAUSKIENĖ

Palangoje gyvenančių buvusių politinių kalinių Bronislavos Liberytės-Gabrėnienės ir Petro Gabrėno išpuoselėtą sodybą nesunku atpažinti – ją saugo parimęs Rūpintojėlis, išskaptuotas iš storo ažuolo kamieno. Ji – aukštaitė partizanų ryšininkė, jis – Žemaitijos partizanas. Susituokę Vorkutoje, Lietuvoje atšventę auksinių vestuvių jubiliejų, užauginę du sūnus, jie vienas kitą supranta iš pusės žodžio, iš nuoširdaus žvilgsnio. Abiejų ta pati nuostata – likusį gyvenimą skirti partizanų atminimo saugojimui ir puoselėjimui. P. Gabrėnas jau dešimt metų vadovauja Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos Palangos skyriui. B. Gabrėnienė – savo vyro pagalbininkė, jo idėjų įgyvendinimo rėmėja. Prašau papasakoti apie jų kelią į rezistenciją, veiklą joje, nelaisvėje patirtas kančias. Tarsi ramus upelis teka prisiminimų srovė.

* * *

Bronislava Liberytė gimė Ėriškiuose (Panevėžio raj.) vidutinio ūkininko šeimoje, kuri netrukus išsikėlė į čia pat esančius Radikonius, kūrėsi vieniemyje. Ėriškiai – tai ir kalbininko prof. Juozo Balčikonio, sovietmečiu žodį „Dievas” rašiusio didžiąja raide, tėviškė. Bronės atmintyje – baltais lininiais drabužiais apsirengęs, šiaudine skrybėle pasipuošęs profesorius triūsia savo sodybos bityne. Beje, ji, pramokusi siūti, tuos drabužius jam ir pasiuvo iš namie austos drobės. Profesorius valgė daug medaus. Gal dėl to sulaukė darbingos senatvės.

Antroji sovietų okupacija Liberių šeimą sukrėtė neregėto masto žiaurumais, kurie prasidėjo dar 1940-aisiais. Nebuvo nutilusios kalbos apie 1941 metais bolševikų nukankintus tris Panevėžio chirurgus ir medicinos seserį, suimtus darbo vietoje operacinėje. Liberiai nutarė remti į nelygią kovą išėjusius Lietuvos partizanus. Nors iš jų šeimos nebuvo pašauktų į Raudonąją armiją, bet sodyboje įrengė bunkerį. Prieglobstį partizanams teikė pati gamta: krūmai, Radikonių miškas, nusitęsęs iki Žaliosios girios ir iki Pašylių miško vingiavęs upelis Upytė. Bronytė siuvo ūkininkų šeimoms drabužius, ėjo iš vienų pas kitus, tuo pačiu rinko apylinkėse žinias, kurias perdavinėjo partizanams. Pasirinko slapyvardį Lietuvaitė. Pirmųjų keturių 1945 m. žuvusių partizanų karstai buvo įnešti į Ėriškių bažnyčią, jie palaidoti Ėriškių kapinėse. Pirmosios aukos, bet ar paskutinės? Partizanų žūtys jaudino ir prof. J. Balčikonį. Jis pageidavo pasimatyti su jų vadais. Susitikimą derino, abi pusės to norėjo. Tarpininkavo Kazimieras Liberis. Buvo žiemos metas. Sutartu laiku į Liberių sodybą atėjo trys partizanų vadai: Vėtra, Aptiekorius ir Blėka (visų slapyvardžiai), lydimi partizanų. Pilna troba žmonių... Jie prie kūrenamos krosnies džiovinosi sudrėkusius drabužius. Tėvas, pasikinkęs arklį, rogėmis, kad nekiltų įtarimo, atsi-vežė prof. J. Balčikonį. Nešiodama ir ant stalo dėliodama valgį, Bronytė girdėjo pokalbių nuotrupas. Profesorius, matydamas savo giminaičius,

kaimynus, jaunystės draugus, buvo giliai sujaudintas, prašė visomis išgalėmis išsaugoti gyvybes, žadėjo, kuo galėdamas paremti jų teisėtą kovą. „Kas bus su Lietuva, jeigu visi žūsitate?” – klausė susirūpinęs.

Liberiai slaugė sužeistą partizaną Juozą Nefą. Įtarimo ženklai – naktimis lojantis šuo, sniege įmintos svetimų pėdos – kėlė pavojų. Partizanų buvo nutarta Nefą netrukus perkelti pas kitus ūkininkus. Tačiau nespėta. Vakare iš Ramygalos atvežta felčerė aptvarstė gyjančią žaizdą, pritrūkus tvarsliavos, aprišo Bronytės skarele su baltais mezginėliais pakraštėliuose. 1946 metų gegužės 18-osios rytą Liberių sodyba buvo apsupta. Šeimininkai partizanui siūlė slėptis bunkeryje, tačiau jis nesutiko. „Prasiveršiu”, – pasakė. Deja, jo sumanymas nepavyko. Žuvo. Motinai pasisekė pabėgti į mišką. Sesers nebuvo namie. Tėvą žiauriai sumušė, perkirto galvą. Jį ir Bronę sunkvežimiu išvežė į Ramygalą, uždarė „stribelnyčioje”, žiauriai kankino: spardė, mušė, įmetė į rūšį, pilną vandens. Vis reikalavo išduoti. Jos atsakymas – „Nežinau”. Tą rytą žuvo keturi partizanai. Jų visų kūnai buvo išniekinti Ramygalos turgaus aikštėje. Vieno jų, slapyvardžiu Vanagas, kišenėje rasta užrašų knygelė, į kurią Bronytė savo ranka buvo įrašiusi eilėraščių apie tėvynės laisvę. Tai buvo įkaltis. Ją vedė atpažinti kūnų. „Juozą Nefą atpažinau tik iš savo skarytės – toks buvo suniokotas”, – prisimena moteris. Neišsidavė pažįstanti. Toliau jos kančios tęsėsi Panevėžio kalėjimo vienutėje. Atlaikė, nieko neišdavė. Nuosprendis: dešimt metų lagerio ir penkeri be teisių. 1946 metų rugpjūčio pabaigoje ešelonas su politiniais kaliniais iš Lietuvos sustojo Vorkutoje. Jai tuomet buvo devyniolika metų. „Buvome pirmosios politinės kalinės iš Lietuvos”. Nei vardo, nei pavardės – šaukdavo numeriais. Rakinami barakai. Tik du laišakai per metus”, – pasakoja moteris. Kalinių dalia kiek palengvėjo po Vorkutos sukilimo. Bronė kalėjo visus dešimt metų.

* * *

Petras Gabrėnas – Lietuvos savanorio Jono Gabrėno sūnus. Kai baigėsi kovos dėl nepriklausomybės, tėvas tapo pasieniečiu. Lietuvai atgavus Palangą, jis saugojo Palangos-Sventosios ruožą. Būtingėje gavo 13 ha žemės, pradėjo kurti sodybą. Šeimoje augo trys vaikai. Tačiau atsiliepė kovose prarasta sveikata, mirė 1940 metais. „Man tada buvo trylika metų. Buvau vyriausias vaikas. Teko arti žemę, nes nebuvo kam”, – prisimena Petras.

Patriotizmą ugdė tėvų nuostatos. „Lietuva, tėvynė”, – tie žodžiai namie buvo dažnai girdimi. Taip pat mokykla, mokytojai. Ant sąsiuvinių viršelių puikavosi Lietuvos kunigaikščių portretai.

Daug šiurpių vaizdų per okupacijas matė Petras, daug jų išbluko iš atminties. Tačiau vienas – nepamirštamasis. Tai – 1941 metų trėmimas. Suėmė Šventosios statybos inžinierių. Prisiminė, kad darželyje liko jo sūnelis. Petras mato: sunkvežimio

Mūsų mielai bendradarbei KRISTINAI LAPIE-NYTEI-BAREIKIENEI, liūdinčiai dėl mylimo **TĖVELIO** netekties, reiškiamo nuoširdi užuojau-ta.

*Lituanistikos tyrimo ir studijų
centro valdyba ir taryba*

kėbule blaškosi mažas vaikelis, saugomas kelių ginkluotų vyrų. Paskui apgaulė: mokykloje vertė stoti į pionierius. „Norime būti skautai”, – sakė vaikai. „Tai beveik tas pats, tik rašykit pareiškimus”, – liepė. Parašė, jiems užrišo raudonus kaklaraiščius ir eina namo laimingi „skautai”. Užėjo pas kaimyną. Tas atskleidė apgaulę. Raudonus kaklaraiščius tuoj pat sumetė į besikūrenančią krosnį. Suėmimai, trėmimai skatino priešintis. Atmintyje – nekaltų žmonių žudynės Rainiuose. Kai kurie 1944 metais veržėsi laivais į Švediją. Petras apsisprendė: „Jei surakins rankas ir prievarta išveš iš Lietuvos, tik tada paliksiu tėvynę.” Susipažino su partizanais, priėmė priesaiką, pasirinko Vėjo slapyvardį. Pirmoji vado užduotis – nuginkluoti stribą. Pavyko. Ginklus perdavė partizanams, stribą prisaikdino tokia veikla daugiau nebeužsiiminėti. Petras žinojo prie Latvijos sienos esant tuščius sovietų bunkerius. Nukeliavo, apsižvalgė, nustatė, kad ten partizanams įsikurti būtų pavojinga. „Pas partizanus išbuvau tris savaites. Paskui tyrinėjau apylinkes, vežiau jiems vaistus. Dirbau malūne”, – prisimena. 1948 metais spalio mėn. jį suėmė. Iš pradžią nuvežė į Lenkimus, paskui į Kretingą. Kas naktį mušė, tyčiojosi. Nors viską žinojo (išdavystė), bet dar kartą reikalavo patvirtinti. Teismo nuosprendis – mirties bausmė sušaudant. Paskui nuosprendis pakeistas 25 metais lageryje, iš jų 5 metai be teisių. Taip Petras Gabrėnas tapo Vorkutos anglies šachtų vergu. Kai susižeidė koją, atsisakė dirbti. Tuomet uždėjo antrankius, perkėlė į kitą šachtą. Į Lietuvą išleido tik 1967 metų rudenį.

* * *

Palangos svečius stebina daugybė vietų, menančių partizaninio karo atminimą. Basanavičiaus gatvėje ant vieno namo išvysime užrašą: „Tremties ir rezistencijos muziejus.” P. Gabrėnas sako: „Nešėme visi, ką turėjome: fotografijas, daiktus. Politinis tremtinys Gabrielius Milašius atnešė išsaugojęs prieškarinę trispalvę. Įrengiant muziejų, tarėmės su Kauno, Marijampolės tos pačios paskirties muziejais. Palangos muziejuje budime, priimame lankytojus patys be jokio atlyginimo.”

Eidami Vytauto gatvę prie senosios vaistinės pastebime lentą su užrašu: „Šiame name prasidėjo Palangos žmonių kančios 1944-1954”. Užsukime į vaistinės kiemą ir išvysime visą memorialą, skirtą partizanų atminimui. Pirmiausia buvo pastatytas masyvus ažuolinis kryžius, nuo kurio iki šiol prasideda patriotinės eisenos, žyminės iškilių tautos datų paminėjimą. Čia pamatysime tamsaus granito plokštėje iškaltas 29 partizanų pavardes ir užrašą – „Kardo rinktinės Nerimanto kuopos žuvusiems partizanams atminti”. Ratu išdėstytos tokio pat granito plokštės su užrašais tų at-

kampiausių Sovietų Sąjungos vietų, kuriose kalėjo ir savo prakaitą liejo Lietuvos partizanai, ryšininkai, rėmėjai. Tų vietų net aštuoniolika: Vorkuta, Irkutskas, Tomskas, Norilskas, Archangelskas, Karaganda, Laptevų jūra...

Vytauto gatvėje priešais bažnyčią stovi paminklas partizanų vadui generolui Jonui Žemaičiui – Vytautui. Jeigu nepatingėsime apeiti paminklą, kitoje pusėje pamatysime užrašą: „LLKS Tarybos prezidiumo pirmininkas generolas Jonas Žemaitis – Vytautas gimė 1909 m. Palangoje, 1945–54 m. kovojo dėl Lietuvos laisvės, sušaudytas 1954 m. Maskvoje.” Svarbi paminklo detalė – gyva žalia eglutė, atvežta iš tų vietų, kur partizanų kovoms vadovavo generolas. Beje, eglutė slėpė įėjimą į generolo bunkerį, iš kurio jis, įvykus išdavystei, buvo paimtas gyvas.

Trys kilometrai nuo Palangos žaliuojančiame pušyne 1949 metais buvo apsuptas partizanų bunkeris. Per susišaudymą žuvo visi penki jame buvę partizanai. „Tai mano draugai, mano bendražygiai”, – sako P. Gabrėnas. Dabar čia stovi paminklinis akmuo su iškaltomis žuvusių penkių partizanų pavardėmis ir slapyvardžiais. Apylinkėse auga penki ažuoliukai. Gaila, kad iki šiol nežinoma partizanų palaikų vieta. Tie, kurie juos užkasė, tyli.

Važiuojant Būtingės link, pravažius rodyklę į Šventąją, išvysime paminklą Būtingės apylinkėse gyvenusiems 1918 m. savanoriams. Akmenyje iškaltos šešių savanorių pavardės. Tarp jų – Jonas Gabrėnas, Petro tėvas.

Vytauto ir Basanavičiaus gatvių sankirtoje stovi Jono Basanavičiaus, lietuvių tautos patriarcho, Vasario 16-osios akto signataro, biustas. Paminklas tarsi sako kiekvienam praeiviui: „Neveltui buvo kovota ir aukotasi – Lietuva iškovojo nepriklausomybę. Tad saugokite ją, kaip akies vyzdį, ir ginkite nuo visų, kurie klasta ar prievarta bandys ją atimti.”

Visi paminklai prižiūrėti, prie jų žydi gyvos gėlės. „Kai mūsų nebebus, daug ką jaunajai kartai primins šie paminklai”, – sako Petras.

Tačiau ne vien paminklų statyba rūpinasi Palangos politiniai kaliniai ir tremtiniai. Jie daug keliauja (pabuvojo Kryžių kalne, Šiluvos 400 metų jubiliejui skirtuose atlaiduose, kasmet važiuoja į Dubysos slėnį prie Ariogalos), dirba stebėtojais rinkimuose, sekmadieniais po vidurdienio šv. Mišių susitinka pabendrauti, aptarti problemas, išklauso vieni kitų rūpesčius. „Dabar mūsų yra apie du šimtus. Kasmet šis skaičius mažėja”, – sako P. Gabrėnas. Tačiau džiugu matyti tai, kas yra, tai, kas padaryta.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

♦ **Spalio 9–15 dienomis kino** teatre „Rosemont Muvico 18“, adresu 9701 Bryn Mawr Ave., Rosemont, Chicago 60018, bus rodomas kino filmas „The Price“, kuriame vaidina lietuvė Violeta Leškytė-Cucchiara. Filme skamba Violetos sukurtos bei atliekamos dainos. Dėl rodymo laiko prašome skambinti tel.: 847-447-1030.

♦ **Šeštadienį, spalio 11 d., 9 val. r.** Mažosios Lietuvos lietuvių fondas (MLF) kviečia visus Mažosios Lietuvos fondo narius bei pritariančius dalyvauti MLF suvažiavime, kuris vyks Ziono lietuvių liuteronų parapijos salėje, 9000 S. Menard Ave., Oak Lawn, IL.

♦ **Dėmesio! ASS Čikagos skyriaus** metinė šventė įvyks spalio 11 d. 6 val. v. Ateitininkų namuose. Programoje: iškilminga sueiga, meninė dalis ir vakarienė. Laukiame gausaus narių ir svečių apsilankymo. Registracija tel.: 630-257-2558 (Jolanda).

♦ **Visus nuoširdžiai kviečiame į** kasmetinę madų parodą „Rudens simfonija – praeitis ir ateitis“, kuri įvyks sekmadienį, lapkričio 9 d., 12:30 val. po pietų, Pasaulio lietuvių centro didžiojoje salėje (14911 127th St., Lemont, IL). Bilietus užsisakyti iki lapkričio 5 d. Skambinti **Dainai, tel.: 630-852-3204 arba Žibutei tel.: 630-257-0153.**

♦ **Spalio 17 d. 7:30 val. v. Čiurlionio** galerijoje Jaunimo centre vyks Algimanto Kezio retrospektyvinės parodos, skirtos fotomenininko 80-mečiui paminėti, atidarymas. Atidaryme dalyvaus Stasys Goštautas ir ansamblis „Sodžius“. Kviečiame visus dalyvauti. Tel. pasiteiravimui: 708-296-3192 (Laima Apanavičienė).

♦ **Spalio 26 d., sekmadienį, po lietuviškų šv. Mišių Palaimintojo Jurgio** Matulaičio misijoje, 12:30 val. p.p. Lietuvių dailės muziejuje, PLC, Lemonte, vyks knygos „Amerikos lietu-

vių Montessori draugija 1958–2008 m.“ sutiktuvs. Knygą pristatys Danutė Bindokienė. Muzikinę programą atliks pianistė dr. Frances Covalevsky (Pranutė Kavaliauskaitė).

IŠ ARTI IR TOLI ...

♦ **Antradienį, spalio 14 d. 12 val.** p.p. Ronald Reagan Building and International Trade Center, One Woodrow Wilson Plaza, 6th Floor Auditorium, 1300 Pennsylvania Ave., NW Washington, DC, paskaitą „A Litmus Test of the Century and its Social and Moral Order: Lithuania in the Twentieth Century“ skaitys televizijos laidų vedėjas, filosofas prof. Leonidas Donskis iš Lietuvos. Įėjimas nemokamas. Daugiau informacijos: www.wilsoncenter.org

♦ **Spalio 16 d., ketvirtadienį, 6:30 val. v.** Susivienijimas Lietuvių Amerikoje (Lithuanian Alliance of America), 307 West 30th Street, New York, NY 10001, 212-563-2210, įvyks susitikimas su poetais A. A. Jonynu, V. Bakaičiu ir J. Zdaniu. Įėjimas – auka.

♦ **Spalio 19 d., sekmadienį, 12 val.** p. p. kviečiame į ateitininkų akademio sąjūdžio metinę šventę Brookside Country Club, Pasadena. Pagrindinis pranešėjas – pulkininkas Romas Kilikauskas. Vietas užsisakyti galite telefonais: 323-378-5782 (Birutė Viskantienė); 661-296-8410 (Onutė Keblienė); 818-248-5180 (Aldona Kudirkienė) ir 310-373-2914 (Danutė Basiulienė).

♦ **Mieli susikaupimo savaitgalio** dalyviai. Lapkričio 14–16 dienomis kun. Antanas Saulaitis, SJ ves tradicinį susikaupimo savaitgalį Mary and Joseph Retreat Center, Palos Verdes. Kviečiame visus atvykti ir pasisemti dvasinės stiprybės. Gražioje aplinkoje smagu pabendrauti. Daugiau informacijos – tel.: 213-385-5176 (Dalia Jasiukonienė) ir 323-255-3654 (Lilė Pupienė)

Pasaulio lietuvių centro (PLC), Lemonte, 20 metų jubiliejinis vakaras vyks spalio 18 d. 6 val. v. Vietas užsisakyti galite el. paštu: rzivile2000@yahoo.com arba tel. 630–853–2488 (Živilė Ramašauskienė) bei el. paštu: vaikutis@yahoo.com; tel. 630–386–6917 (Ramona Vaikutienė). Bilietus nusipirkti galima „Lina Embroidery“, 15333 127th St. Lemont, IL ir sekmadienį PLC vestibulyje po 9 val. r. ir 11 val. r. šv. Mišių Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje, Lemonte.

Jubiliejinio vakaro organizacinio komiteto nariai. Pirmoje eilėje iš kairės: Živilė Ramašauskienė, Daiva Majauskienė, Ramona Inda, Indrė Rudaitytė-Jeske (komiteto pirmininkė). Antroje eilėje iš kairės: Daina Siliūnienė, Romas Senkevičius, Ramona Vaikutienė, Lina Smilgienė, Goda Mišūnienė, Rasa MacCarthy. Nuotraukoje nėra: Pranutės Domanskienės, Ritos Maleiškienės, Elytės Reklaitis, Žibutės Prancevičienės, Rimo Siliūno, Renatos Žilienės, Linos Žlobienės.

XII Teatro festivalis 2008 m., spalio 10–12 dienomis

Jaunimo centro didžiojoje salėje
5600 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636-1039

Programoje: Spalio 10 d. – 7:30 val. v. „Eglė žalčių karalienė“ – miuziklas, vaidina Toronto Prisikėlimo parapijos teatro studija „Žalios lankos II“; Spalio 11 d. – 12 val. p. p. Jaunimo centro mažojoje salėje pasaka – „Išdykėlis broliukas“. Vaidina lituanistinės mokyklos „Ažuoliukas“ (Fort Myers, FL) Vaikų teatras. 2 val. p. p. „Nauji karaliaus drabužiai“ – pasaka, vaidina Toronto Prisikėlimo parapijos Teatro studijos „Žalios Lankos I“ Vaikų teatras. Komedija vaikams ir suaugusiems; spalio 11 d. – 5:30 val. p. p. „Serenada“ – satyra, vaidina: Detroit mėgėjų teatras „Langas“; spalio 11 d. – 8 val. v. „Provincijos aistros“ – komedija, vaidina teatro grupė „Provincija“, Fort Myers, FL; spalio 12 d. – 2 val. p. p. „Upė ant asfalto“ – tragikomedija, vaidina Čikagos teatro sambūris „Žaltvykslė“.

Spalio 12 d. – 4 val. p. p. **festivalio uždarymas „XII Teatro festivalio žvaigždutės“**. Meninę programą atliks solistė Violeta Leškytė-Cucchiara. XII Teatro festivalio žymenų įteikimas – Audrė Budrytė-Nakienė. Po oficialios dalies – vaisės ir vakaronė Jaunimo centro kavinėje.

Rėmėjo bilietas į visus spektaklius – 50 dol.

Bilietai parduodami Jaunimo centre ir Pasaulio lietuvių centre prieš ir po šv. Mišių Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje. Prieš kiekvieną spektaklį bilietai bus parduodami prie įėjimo durų.

Daugiau informacijos – www.teatrofestivalis.com

JAV LB Kultūros taryba

Dailininkų J. Šileikio ir T. Petraičio vardo konkursinės darbų parodos „Lietuvos tūkstantmečio aidas išeivijoje“ atidarymas ir premijų įteikimas įvyko spalio 4 d. 5:30 val. p. p. Lietuvių dailės muziejuje, Pasaulio lietuvių centre. Nuotraukoje Lietuvos dailės muziejaus kuratorė Julija Mušinskienė ir Čiurlionio galerijos, Inc., valdybos pirmininkas Leonas Maskaliūnas konkursinės parodos atidarymo metu.

Laimos Apanavičienės nuotr.

SKELBIMAI

Advokatas Jonas Gibaitis

30 metų darbo patirtis
**6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. 773-776-8700
Toll free 24 hr. 888-776-6742**
Darbo val. nuo 8:30 v.r. iki 5 v.p.p.
Šeštad. 8:30 v.r. iki 12:30 v.p.p.
www.johngibaitis.com
gibaitis@aol.com

Namams pirkti paskolos duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuosimčiais. Kreipkitės į **Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road.**
Tel. (773) 847-7747.

Advokatas Vytenis Lietuvninkas

4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100.
Tel. 630-257-0200, Lemont, IL

Advokatas GINTARAS P. ČEPĖNAS

6436 S.Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos pagal susitarimą

Advokatas DARIUS R. DIRMANTAS

Vairavimo ir Kriminalinių Teisių Specialistas.
Raštinės Čikagoje ir Woodridge.
Tel. 877-Gynejas arba 877-496-3527
Valandos pagal susitarimą

Kazys Navakauskas, gyvenantis **Coventry, RI**, pratęsė „Draugo“ prenumeratą ir grąžindamas pokylio bilietėlių loterijos šakneles paaukojo 50 dol. Nuoširdus ačiū.

Nijolė R. Zdanys, gyvenanti **La Grange, IL**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. auką laikraščio išlaidoms sumažinti. Nuoširdžiai Jums dėkojame.